

УКРАЇНА

У ВІДГУКАХ ЗАРУБІЖНОЇ ПРЕСИ

УКРАЇНА У ВІДГУКАХ ЗАРУБІЖНОЇ ПРЕСИ

Інформаційно-бібліографічний бюлетень

Головний редактор

С. В. Полтавець, в. о. директора Фонду Президентів України,
канд. політ. наук, старш. наук. співроб.

Відповідальна за випуск

С. М. Польовик, заввідділу формування інформаційних ресурсів
Фонду Президентів України, канд. наук. із соц. ком.

Інформаційно-бібліографічні матеріали підготували:

А. Г. Федорчук, А. В. Матвійчук, О. І. Макарова, С. М. Польовик, Т. І. Третяк,
Н. О. Моршна, Я. А. Дайнека, Т. А. Ставерська, Т. О. Петрова,
Д. В. Павленко, М. І. Хилько, Д. В. Бондаренко

Заснований у 2011 році
Виходить два рази на місяць

Адреса редакції:

НБУВ, пр-т Голосіївський, 3, Київ, 03039, Україна
Тел. (044) 525-54-70
E-mail: fru@nbuv.org.ua

Передрук – тільки з дозволу редакції

НАЦІОНАЛЬНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ ІМЕНІ В. І. ВЕРНАДСЬКОГО
ФОНД ПРЕЗИДЕНТІВ УКРАЇНИ

УКРАЇНА У ВІДГУКАХ ЗАРУБІЖНОЇ ПРЕСИ

(інформаційно-бібліографічний бюлетень)

Випуск 5 (135)

(огляд матеріалів зарубіжних ЗМІ за 1–15 березня 2021 р.)

Київ 2021

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА.....	4
АКТИВНІСТЬ СВІТОВОЇ ПРЕСИ У ВИСВІТЛЕННІ ПОДІЙ В УКРАЇНІ.....	5
РОЗБУДОВА УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ ОЧИМА ЗАРУБІЖНИХ ЗМІ.....	12
<i>БІБЛЮГРАФІЧНО-ІНФОРМАЦІЙНІ МАТЕРІАЛИ</i>	17
ВНУТРІШНЯ ПОЛІТИКА.....	17
<i>ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ</i>	17
<i>УПРАВЛІННЯ ТА КАДРИ</i>	17
<i>НАЦІОНАЛЬНА ПОЛІТИКА</i>	17
<i>НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА</i>	17
<i>ФІНАНСОВА ПОЛІТИКА</i>	18
<i>ЕКОНОМІКА</i>	19
<i>СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО</i>	19
<i>РЕФОРМИ</i>	20
<i>ПРОБЛЕМИ ГАЗОПОСТАЧАННЯ</i>	22
<i>БОРОТЬБА З КОРУПЦІЄЮ ТА ЗЛОЧИННІСТЮ</i>	22
<i>РОБОТА ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ</i>	24
<i>ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я</i>	25
<i>СУСПІЛЬСТВО</i>	32
<i>ІСТОРІЯ</i>	33
<i>КУЛЬТУРА, ОСВІТА, НАУКА</i>	33
<i>ЗАСОБИ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ</i>	34
<i>ТУРИЗМ</i>	34
<i>НАДЗВИЧАЙНІ ПОДІЇ</i>	34
<i>ДОНБАС</i>	36
<i>КРИМ</i>	36
<i>НОВИНИ ЗІ СТАНУ СЕПАРАТИСТІВ</i>	36
<i>АКЦІЇ ПРОТЕСТУ</i>	36
ІМІДЖ УКРАЇНИ В МІЖНАРОДНІЙ СФЕРІ.....	37
<i>БІБЛЮГРАФІЧНО-ІНФОРМАЦІЙНІ МАТЕРІАЛИ</i>	41
<i>ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ</i>	41
<i>НАТО</i>	43
<i>МІЖНАРОДНІ ФІНАНСОВІ ІНСТИТУТИ</i>	43
<i>ЕКОНОМІЧНА ВІЙНА ТА САНКЦІЇ</i>	44
<i>ПРОБЛЕМИ ГАЗОГОНІВ</i>	46
<i>МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО</i>	47
<i>МІЖНАРОДНА ВІЙСЬКОВА СПІВПРАЦЯ</i>	47
<i>УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКІ ВІДНОСИНИ</i>	48
<i>УКРАЇНСЬКО-БІЛОРУСЬКІ ВІДНОСИНИ</i>	50
<i>УКРАЇНСЬКО-БОЛГАРСЬКІ ВІДНОСИНИ</i>	50
<i>УКРАЇНСЬКО-КИТАЙСЬКІ ВІДНОСИНИ</i>	51
<i>УКРАЇНСЬКО-РОСІЙСЬКІ ВІДНОСИНИ</i>	51

<i>УКРАЇНСЬКО-СЛОВАЦЬКІ ВІДНОСИНИ</i>	52
<i>УКРАЇНСЬКО-УГОРСЬКІ ВІДНОСИНИ</i>	54
<i>ПРИКОРДОННИЙ РЕЖИМ</i>	55
<i>ВІЙНА НА ДОНБАСІ</i>	55
ТОНАЛЬНІСТЬ ПУБЛІКАЦІЙ ПРО УКРАЇНУ	58

ПЕРЕДМОВА

Засоби масової інформації сьогодні є одним з найважливіших і найвпливовіших інститутів суспільства, яким належить провідна роль у процесах формування і зміни громадської думки. Образ держави в очах світової спільноти також безпосередньо формується під впливом авторитетних ЗМІ і це треба враховувати, оскільки в сучасних умовах зовнішньополітичний імідж держави відіграє колосальну роль, впливаючи на конкурентоспроможність, політичну вагу на міжнародній арені, а також є запорукою успішного протистояння інформаційним атакам та маніпулюванню громадською думкою. Щодо іміджу України у світовому вимірі, то в свідомості спільноти він закріплюється в національних цінностях та історичних сенсах, в чому непересічну роль відіграють зарубіжні медіа.

Аналіз статей, заміток і новин про Україну дасть можливість скласти повну картину про те, як наша держава сприймається зарубіжними ЗМІ і відповідно, який імідж у неї формується. Це не тільки питання престижу і конкуренції за симпатії потенційних туристів та інвесторів. Для України позитивний імідж є важливим елементом в інформаційній війні, яку веде проти нашої країни Росія.

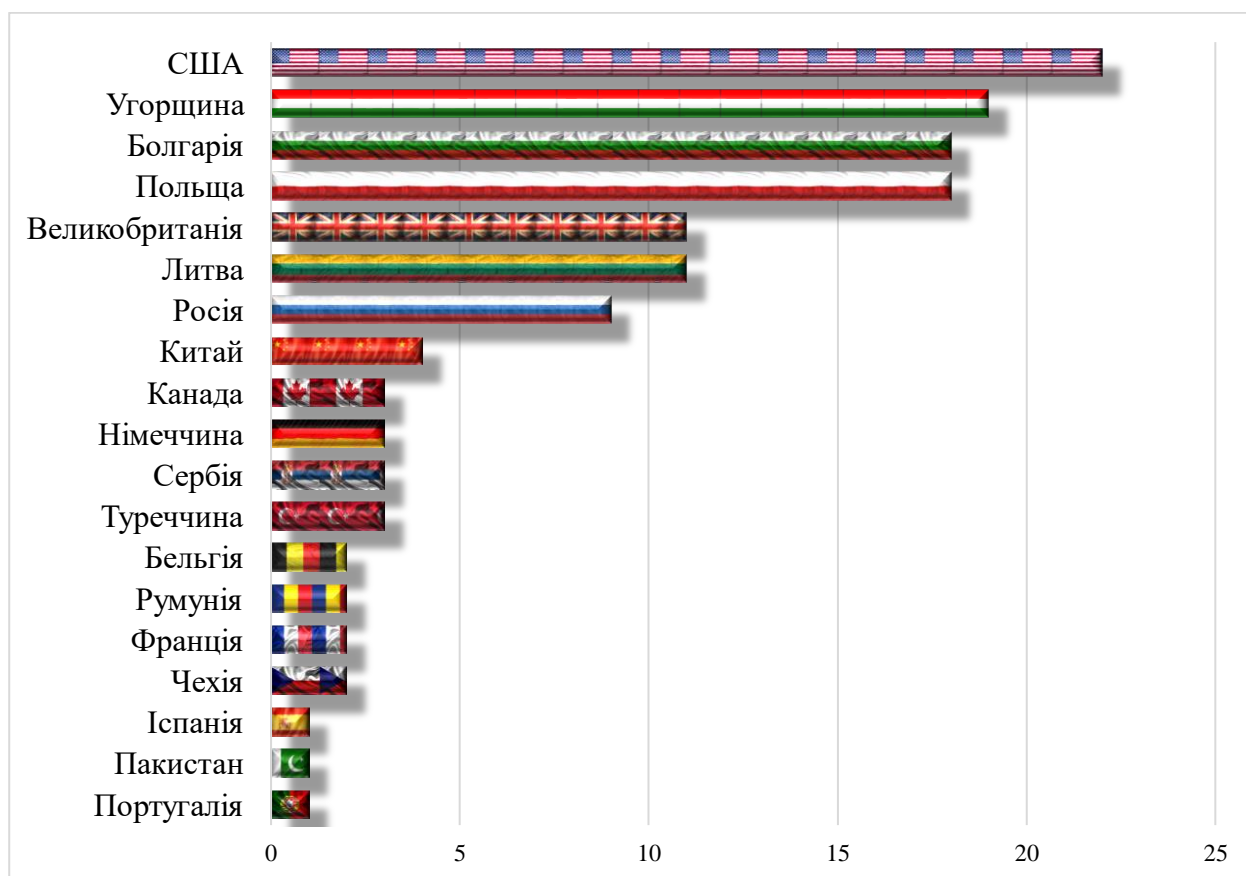
У 5 випуску за 2021 рік інформаційно-бібліографічного бюлетеня «Україна у відгуках зарубіжної преси» представлені суспільно-політичні події Української держави у дзеркалі їх відображення зарубіжними ЗМІ за період з 1 по 15 березня 2021 року. Світова спільнота пильно стежить за тим, що відбувається в нашій країні про що свідчить 136 публікацій, представлених у інтернет-джерелах 20 країн світу таких, як: Бельгія, Болгарія, Великобританія, Іспанія, Італія, Канада, Китай, Литва, Німеччина, Пакистан, Польща, Португалія, Росія, Румунія, Сербія, США, Туреччина, Угорщина, Франція та Чехія.

В ході моніторингу зарубіжних медіа були проаналізовані інформаційні повідомлення англійською, болгарською, іспанською, італійською, литовською, німецькою, польською, португальською, російською, румунською, сербською, угорською, українською, французькою та чеською мовами.

Серед жанрових різновидів матеріалів, які підлягали моніторингу за означений період, слід назвати авторські статті, інтерв'ю, тематичні огляди, експертні оцінки, прогностичні та аналітичні коментарі тощо.

АКТИВНІСТЬ СВІТОВОЇ ПРЕСИ У ВИСВІТЛЕННІ ПОДІЙ В УКРАЇНІ

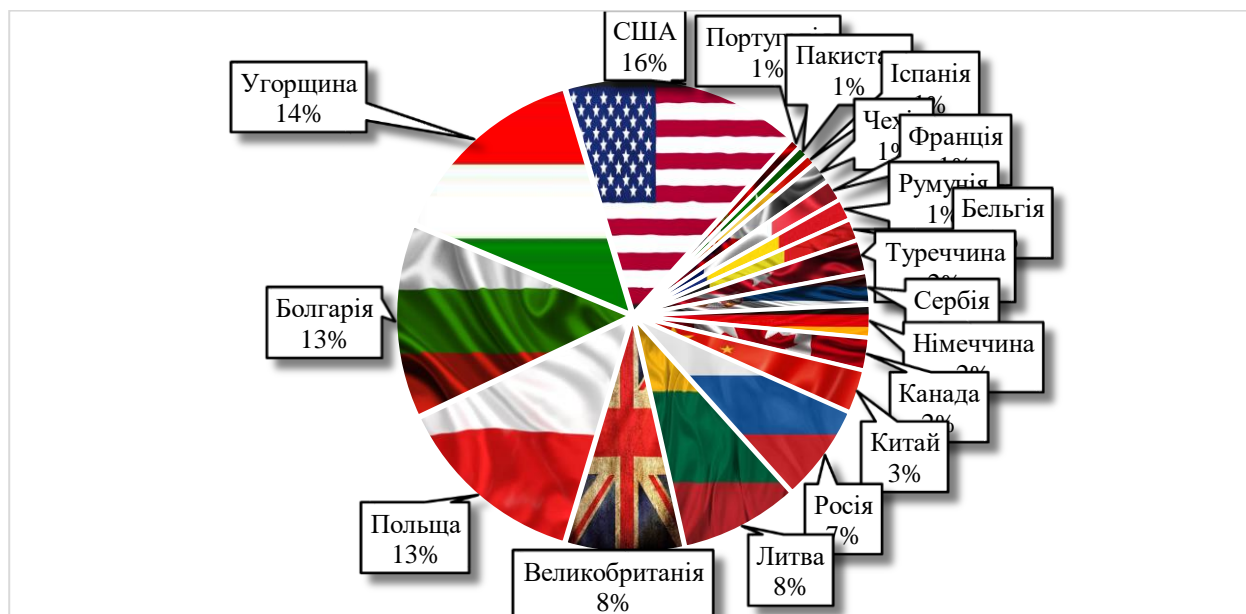
Найбільшу активність у представленні внутрішнього та зовнішнього становища України за період дослідження з 1 по 15 березня 2021 року проявляли зарубіжні ЗМІ США (16 % від загальної кількості відібраних публікацій), Угорщини (14 %), Болгарії та Польщі (по 13 %), Великобританії та Литви (по 8 %).

Діаграма 1. Активність країн у висвітленні України (ранжування за кількістю публікацій в ЗМІ країни за період 1-15 березня 2021 року)

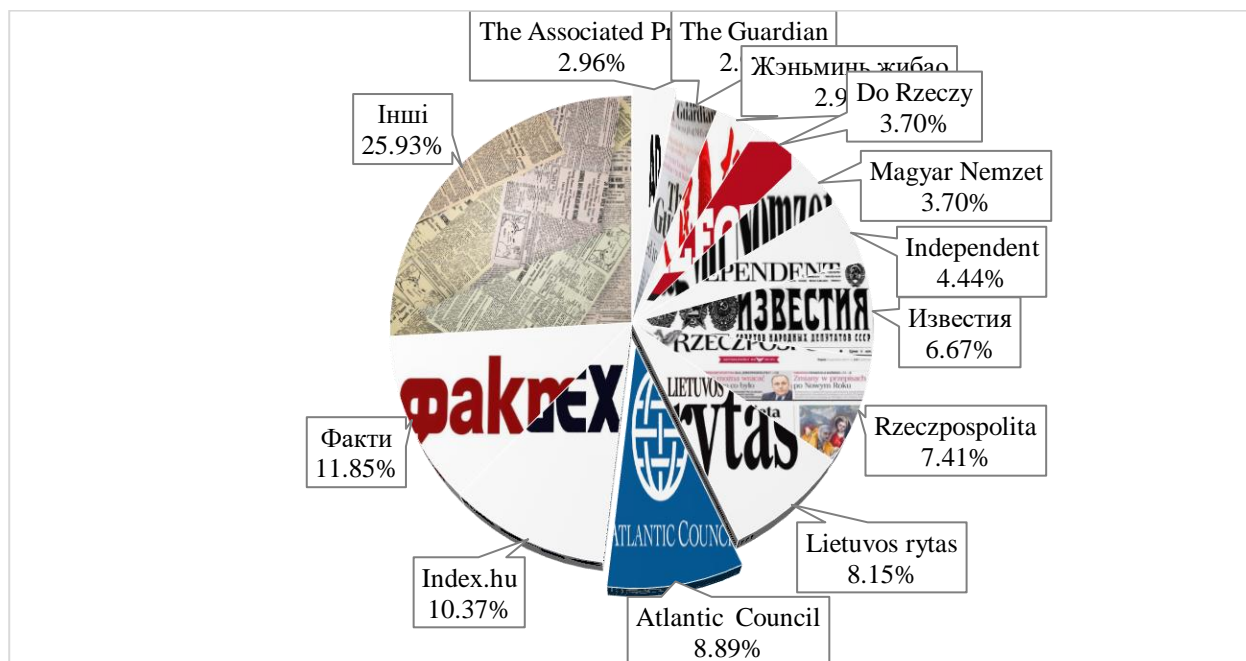
Серед інформаційних інтернет-джерел США, що активно пишуть про Україну, слід виділити американський аналітичний центр «Atlantic Council» (8,8 % відібраних матеріалів). Крім того Україна перебуває у фокусі популярних щоденних газет Нью-Йорка «The New York Times» і «New York Post» та щотижневих незалежних україномовних газет Чикаго «Час і Події» і «Українське Слово».

Слід зазначити, що матеріали «Atlantic Council» вирізняються якісною аналітикою всіх суспільно-політичних процесів, що відбуваються в Українській державі.

Діаграма 2. Активність країн у висвітленні України (доля публікацій ЗМІ країни за період 1-15 березня 2021 року)

Зокрема, в аналітичних матеріалах центру, було запропоновано стратегію по Україні для президента США Джо Байдена. Експерти пропонують підвищити роль США в переговорах про мир на Донбасі, підтримати «Кримську платформу», збільшити військову допомогу Україні й поглибити інтеграцію країни з НАТО. Пресекретар Президента України Володимира Зеленського Юлія Мендель у своїй статті для «Atlantic Council» прокоментувала активність глави держави у боротьбі з олігархами як виконання його передвиборчих обіцянок. Юлія Мендель розповіла про повернення держрегулювання цін на ринку електроенергії як боротьбу з Дмитром Фірташем, введення РНБО санкцій проти Тараса Козака, Віктора Медведчука та його дружини, а також про затримання колишніх топменеджерів «Приватбанку». Експерти центру коментують прийняття Верховною Радою України законопроєкту про реформування Служби безпеки України, який передбачає ряд серйозних змін у відомстві, що особливо важливо, ліквідацію Управління СБУ по боротьбі з корупцією та організованою злочинністю. На думку експерта центру, до законопроєкту необхідно включити додаткові важливі реформи, зокрема ліквідувати слідчі функції СБУ, всі співробітники СБУ (окрім таємних співробітників контррозвідки) повинні подавати прозорі декларації про активи, процес відбору співробітників СБУ має бути конкурентним тощо.

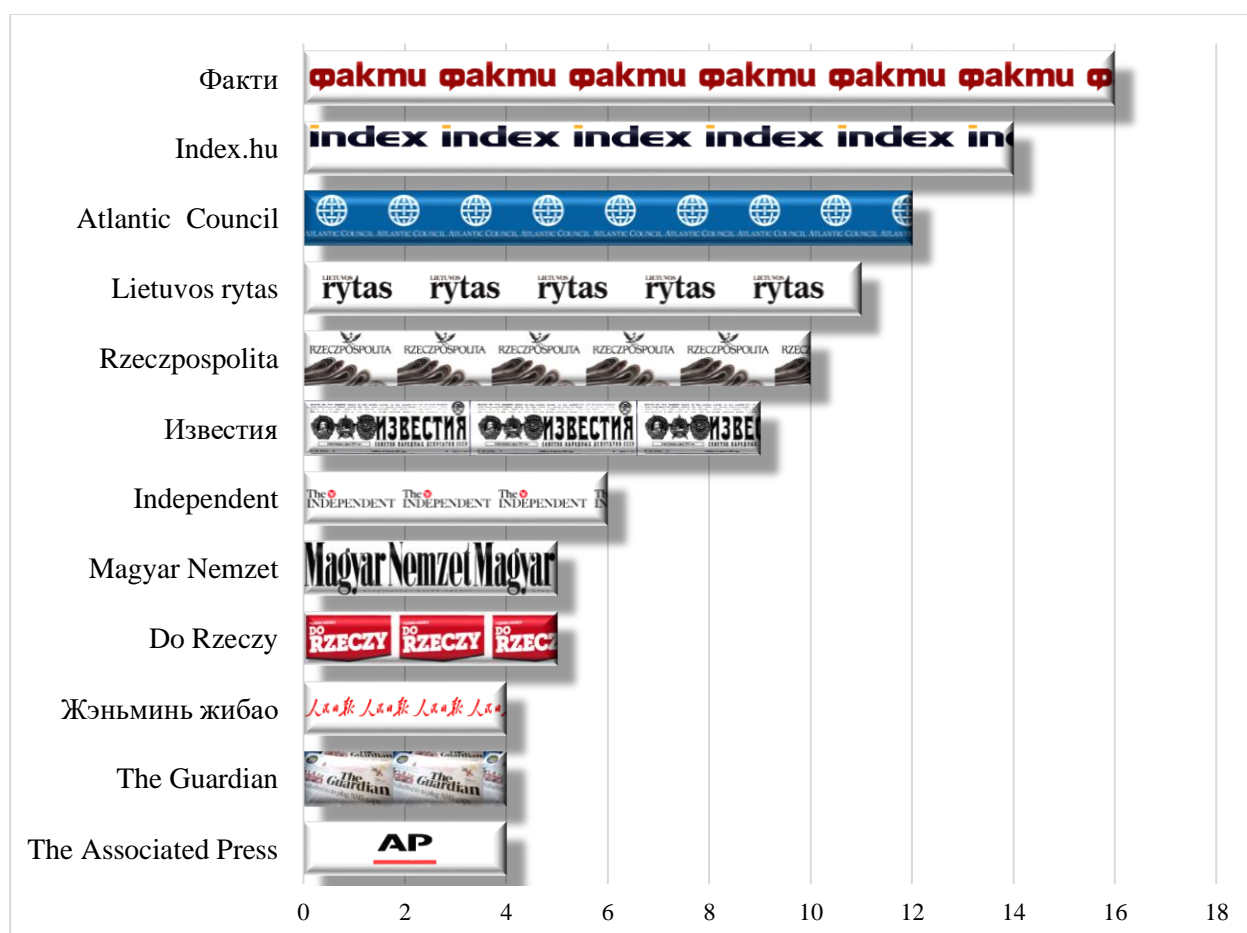
Діаграма 3. Активність видань світу у висвітленні України (доля публікацій за період 1-15 березня 2021 року)

Журналісти «The New York Times» і «New York Post», здебільшого, зосереджені на висвітленні процесу вакцинації в Україні. Зокрема, видання констатують супротив українців, у тому числі медичного персоналу, вакцинації, про що свідчать опитування громадської думки, опубліковані Київським міжнародним інститутом соціології. «New York Times» пише, що «Україна стала заручницею геополітики розподілення вакцин від COVID-19» і попри те, що опоненти Президента України Володимира Зеленського розширили свою критику, націлену на дві вакцини, які вже надійшли в країну, видання зауважує, що клінічні випробування цих препаратів показали, що вони безпечні й ефективні.

Якщо загалом аналізувати активність конкретних зарубіжних інтернет-ЗМІ у висвітленні української проблематики, то лідируючі позиції за період 1-15 березня 2021 року займає болгарське видання «Факти» (11,85 %), угорський новинний портал «Index.hu» (10,37 %), американський аналітичний центр «Atlantic Council» (8,89 %), литовське видання «Lietuvos rytas» (8,15 %) та польська газета «Rzeczpospolita» (7,41 %).

Болгарське газетне видання «Факти» пильно стежить за стосунками України з США та Європейським Союзом. Так, оглядачі «Фактів» активно коментували оголошення оборонного відомства США про виділення Україні нового пакету

допомоги, у тому числі, у вигляді летальних систем оборонних озброєнь з метою посилення можливостей ЗСУ оборонятися від російської агресії. Також болгарські журналісти активно висвітлювали візит до України голови Європейської ради Шарля Мішеля, наголошуючи на подальшій підтримці України з боку Європейського Союзу у здійсненні реформ і боротьбі з корупцією. Серед новинних повідомлень «Фактів» присутня інформація про ситуацію з коронавірусом в Україні та проблеми будівництва «Північного потоку-2», що може принести користь Росії і допоможе країні-агресору продовжити війну на Донбасі.

Діаграма 4. Активність видань світу у висвітленні України (ранжування за кількістю публікацій за період 1-15 березня 2021 року (перші 10 видань))

Угорський інформаційний портал «Index.hu» пильно стежить за ситуацією з епідемією коронавірусу та вакцинацією від цього вірусу в Україні. Продовжує «Index.hu» висвітлювати і непрості дипломатичні стосунки між Україною та Угорщиною. Зокрема, угорські журналісти коментували наслідки для угорської меншини на Закарпатті підписання Президентом України Володимиром Зеленським

указу № 85/2021, яким він увів у дію рішення Ради національної безпеки і оборони від 26 лютого 2021 року «Про невідкладні заходи щодо протидії загрозам національній безпеці у сфері громадянства».

Популярна литовська газета «Lietuvos rytas» в публікаціях про Україну концентрувала увагу на активному політичному житті української спільноти, зокрема на проведенні в багатьох українських містах маршів за права жінок. Із гаслами «Свобода, рівність, жіноча солідарність», «Права жінок – права людини», «У пандемії жіноче обличчя» на акції вийшли жінки в Києві, Львові, Одесі, Харкові, Запоріжжі, Дніпрі, вимагаючи ратифікувати Стамбульську конвенцію. Значна кількість матеріалів «Lietuvos rytas» стосувалася епідеміологічної ситуації з коронавірусом та проблем з вакцинацією в нашій країні.

Польська газета «Rzeczpospolita», як і більшість закордонних ЗМІ, уважно відслідковує поширення коронавірусу в Україні, аналізує обмежувальні заходи та готовність українців до вакцинації. Однак «Rzeczpospolita» є одним із зарубіжних видань, що достатньо активно аналізує стан економіки України, зокрема публікує коментарі журналістів щодо ліцензійної збірки американських гелікоптерів Bell UH-1 «Iroquois» на Одеському авіаційному заводі, перший борт якого планують зібрати до 30-річчя Незалежності України, тобто влітку 2021 року. Не обійшли увагою польські оглядачі вилучення прикордонною службою України 16 кілограм золота, десятки тисяч доларів, євро та тисячі пачок цигарок в українських дипломатів, які намагалися ввезти їх в Польщу. Мова йде про організовану злочинну групу, до якої входять чинні та колишні працівники посольства України в Польщі, які провозили через кордон контрабанду, використовуючи дипломатичні імунітети та привілеї, а також службовий транспорт. Серед матеріалів «Rzeczpospolita» за досліджуваній період заслуговує на увагу аналіз ситуації з ув'язненими в самопроголошеній Донецькій Народній Республіці, а саме Донецької «Луб'янки», яка отримала назву «Ізоляція». Автор публікації зазначає, що в'язниця є поєднанням тортур Абу-Грейб і концентраційного табору радянських часів, де в кімнаті для допитів, а точніше тортур, охоронці б'ють струмом і гвалтують засуджених.

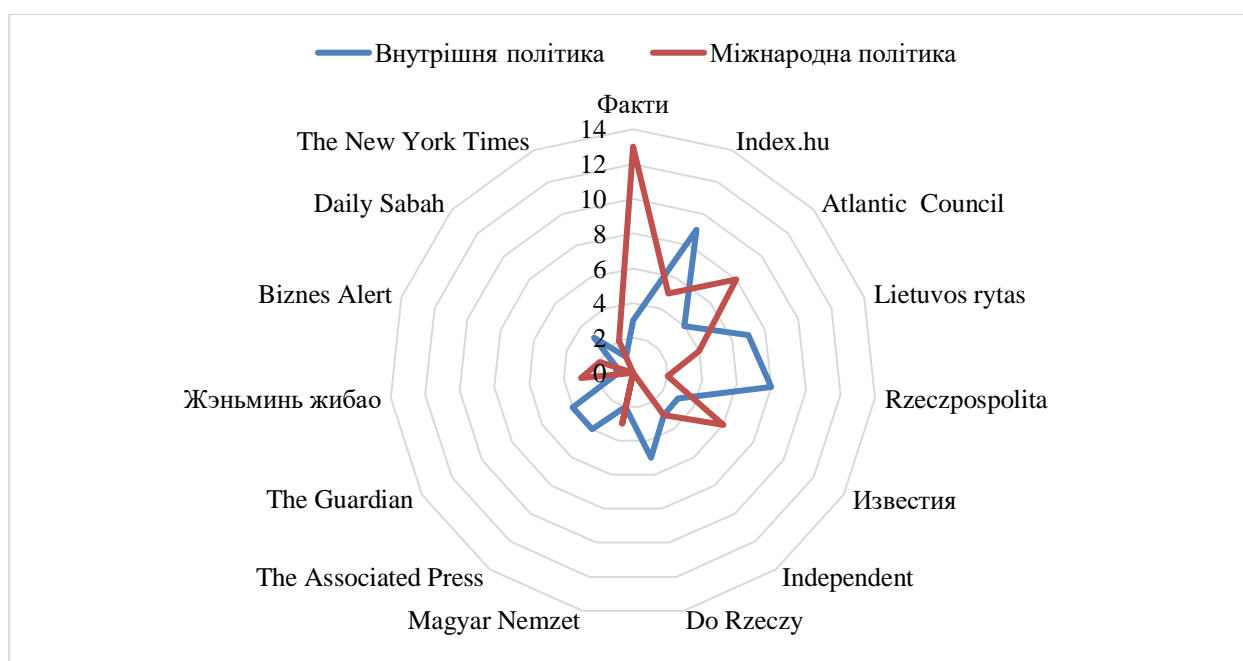
Діаграма 5. Співвідношення сфер огляду України світовими ЗМІ (доля публікацій за період 1-15 березня 2021 року)

Аналіз тематики публікацій про Україну в популярних світових медіа показав, що за означений період закордонними оглядачами майже в однаковій мірі висвітлювалася як діяльність та положення України на міжнародній арені (47 %), так і питання внутрішнього життя нашої країни (53 %).

Увага з боку провідних ЗМІ до міжнародного становища України була зумовлена першим візитом в Україну голови Європейської ради Шарля Мішеля, який разом із Президентом України Володимиром Зеленським відвідав Донбас і висловив «однозначну підтримку суверенітету та територіальній цілісності України». Шарль Мішель повідомив, що Європейський Союз починає нову програму із допомоги для пом'якшення впливу конфлікту й відновлення економіки постраждалих регіонів на Донбасі.

Питання внутрішнього життя та процеси розвитку України займали важливе місце в порядку денному закордонних медіа, зокрема в контексті оцінки ситуації з вакцинацією. Зарубіжні ЗМІ зауважують, що українська спільнота не довіряє вакцині «AstraZeneca» (CoviShield) з заводу-виробника в індійському місті Пуне, а саме не довіряє медикам, які роблять щеплення і умовам, у яких зберігаються вакцини,

боїться хвороб і побічних ефектів через вакцинацію. На власному прикладі Президент України Володимир Зеленський довів, що щеплення «AstraZeneca» є запобіжним заходом для боротьби з Covid-19, вакцинувавшись на території військового мобільного госпіталю № 59 разом з військовими лікарями та захисниками, які виконують бойові завдання на передовій і вже проходять планову вакцинацію. Однак, на думку більшості зарубіжних ЗМІ, опір корениться у давніх підозрах щодо вакцин ще за радянських часів, посилені твердженнями політиків про неякісні вакцини, корупційні скандали та дезінформацію, що поширюється через соціальні мережі.

Діаграма 6. Розподіл тематики публікацій про Україну в найбільш інформативних іноземних ресурсах (1-15 березня 2021 року)

Згідно з розподілом тематичних рубрик публікацій про Україну в найбільш інформативних іноземних інтернет-ЗМІ, слід сказати, що внутрішньополітичними проблемами країни найбільше опікувалися експерти американського аналітичного центру «Atlantic Council» (9 % відібраної інформації з внутрішніх питань України), журналісти польської газети «Rzeczpospolita» (8 %) та популярного польського громадсько-політичного консервативно-ліберального тижневика «Do Rzeczy» (5 %). Діяльність України на міжнародній арені привернула увагу, перш за все, оглядачів болгарського видання «Факти» (13 %), литовської щоденної газети «Lietuvos rytas» (8 %) та російської суспільно-політичної газети «Известия» (6 %).

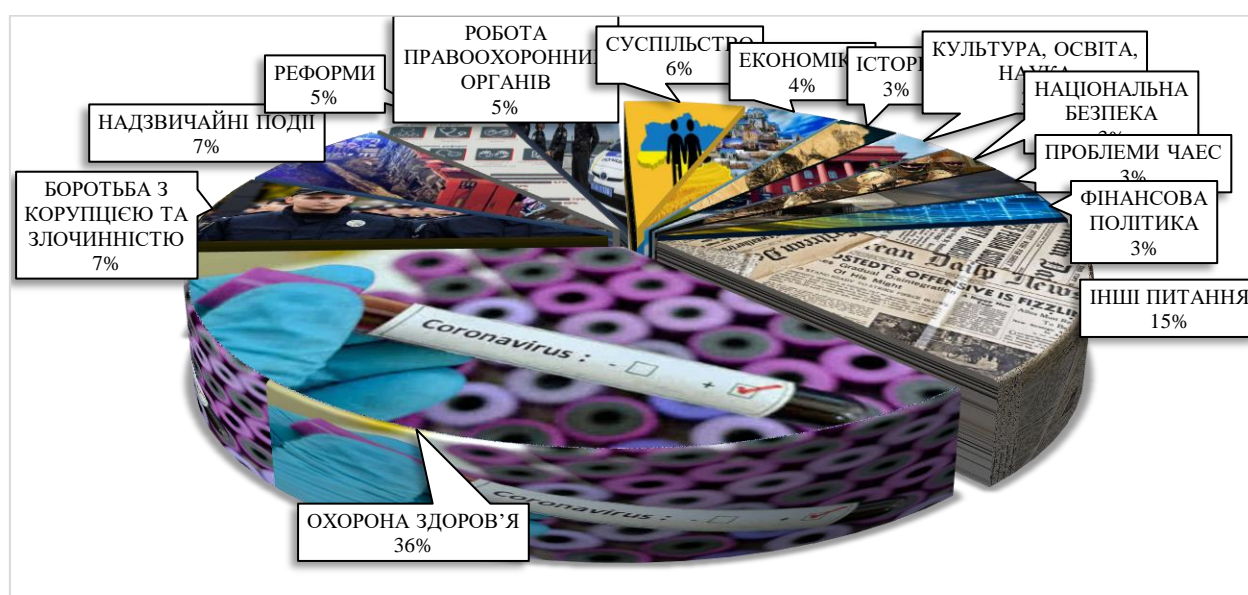
РОЗБУДОВА УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ ОЧИМА ЗАРУБІЖНИХ ЗМІ

Зарубіжні ЗМІ активно відслідковують та аналізують події, що відбуваються в Україні (53 % від загальної кількості відібраних публікацій). Найбільше оглядачі опікувалися проблемою захворюваності в Україні на COVID-19 та причинами відставання у боротьбі з коронавірусом від решти країн Європи, зокрема в контексті вакцинації населення (36 % від публікацій про внутрішньополітичні події в Україні). Активність світові інтернет-джерела проявляли також у висвітленні боротьби з корупцією та злочинністю і надзвичайних подій, які спричинили людські жертви серед українців (по 7 %).

Увага більшості світових медіа була сконцентрована на епідеміологічній ситуації з коронавірусом. Інформаційних приводів для цього було безліч. Зокрема, в період даного дослідження на територіях населених пунктів Закарпатської області склалася складна епідемічна ситуація з COVID-19, яка потребувала додаткових обмежувальних протиепідемічних заходів. 8 березня 2021 року на території Закарпатської області, згідно з рішенням Державної комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій, встановлено червоний рівень епідемічної небезпеки поширення COVID-19, що, на думку зарубіжних експертів, може паралізувати туристичну галузь. У своїх матеріалах оглядачі констатують, що збільшення випадків захворювання на COVID-19, у свою чергу, не прискорили темпи вакцинації в країні. В матеріалах світових ЗМІ найчастіше обговорюваними стали повідомлення про те, що Президент України Володимир Зеленський наполягає на прискоренні темпів вакцинації і пропонує залучити мобільні бригади та ресурси інших відомств, окрім Міністерства охорони здоров'я, а фракція «Слуга народу» критикує заяву п'ятого Президента України Петра Порошенка щодо неналежної якості вакцини «Covishield» виробництва Індії, що ставить під загрозу життя мільйонів українців, особливо, коли фейкові повідомлення про нібито небезпечність вакцини робить колишній головнокомандувач.

Інформаційний резонанс викликала в іноземних ЗМІ і заява міністра охорони здоров'я України Максима Степанова щодо внесення змін до національного плану вакцинації, щоб дозволити Президенту України і собі самому зробити щеплення від нового коронавірусу і тим самим розвіяти страхи, які виникли в українському

суспільстві щодо цієї процедури. Досить активно світові медіа писали про публічне щеплення проти коронавірусу Президента України Володимира Зеленського та міністра охорони здоров'я Максима Степанова, метою якого була протидія суспільному супротиву щодо індійської вакцинації «Covishield», особливість якої полягає в тому, що один флакон розрахований на 10 осіб. Оглядачі, коментуючи особливості препарату, наголошують на короткотривалості його зберігання: після того як ампулу відкриють, препарат зберігає свої властивості всього шість годин. Зважаючи на упереджене ставлення до вакцинації серед медпрацівників, які мають першочергове право отримати вакцину, деякі медустанови змушені були утилізувати вакцини через неявку на щеплення своїх колег.

Діаграма 7. Питання внутрішньої політики у висвітленні України в іноземних ЗМІ (доля публікацій за період 1-15 березня 2021 року)

Чільне місце в матеріалах зарубіжних оглядачів займають коментарі щодо боротьби з корупцією та злочинністю в нашій країні. Зокрема, інтернет-джерела коментували розформування в Україні через корупцію всіх підрозділів контролю за обігом зброї щодо видачі дозволів на придбання, зберігання і носіння дозволених видів зброї. Не менше інформаційних повідомлень світових медіа стосувалося нового реєстру корупціонерів, яких громадяни, бізнес та роботодавці повинні уникати, оприлюдненого Національним агентством з питань запобігання корупції.

Серед надзвичайних подій, які спіткали наших співвітчизників протягом досліджуваного періоду, та які активно висвітлювалися світовими ЗМІ, слід назвати

ДТП рейсового автобуса з пасажирами з українською реєстрацією у Підкарпатському воєводстві, що прямував за маршрутом Познань-Херсон. На шпальтах польського тижневика «Do Rzeczy» докладно обговорювалися трагічні події, внаслідок яких загинули п'ятеро громадян України, 35 людей зазнали травм і були госпіталізовані. Здебільшого повідомлення публікувалися у польських ЗМІ, які також повідомили про висловлення співчуття у зв'язку з жертвами ДТП Президентом України Володимиром Зеленським і президентом Польщі Анджеєм Дудою.

Проведення реформ в Україні викликало інтерес, в першу чергу, американських ЗМІ, які аналізують кроки української влади щодо реформування Служби безпеки України та пропонують дієві механізми реорганізації відомства. Схвально відгукнулися зарубіжні журналісти на ініціативу Президента України Володимира Зеленського, озвученої на Всеукраїнському форумі «Україна 30. Розвиток Правосуддя», щодо створення в Україні суду в смартфоні, який дозволить скоротити судовий процес і мінімізувати корупцію. Наразі більшість зарубіжних медіа констатують незадоволеність адміністрації США ходом реформ в Україні, зокрема щодо уповільнення реформ впродовж останнього року, паузи в програмі МВФ, посиленого впливу олігархів тощо. Зарубіжні оглядачі констатують, що президент США Джо Байден відкладає розмову з Президентом України Володимиром Зеленським, щоб спонукати його до низки реформ, зважаючи, що Володимир Зеленський прийшов до влади на тлі обіцянок «боротися з олігархами, брудними суддями і мафією», проте в минулому році стався відкат: були звільнені реформатори з уряду і глава Національного банку України Яків Смолій, загальмовані судові реформи і судові заходи проти олігархів. При цьому світові інформаційні інтернет-джерела відзначають початок реформування в Україні, зокрема шляхом введення санкцій проти лідера політичної партії «Опозиційна платформа – За життя» Віктора Медведчука і близьких до нього телеканалів, відкритті кримінальних справ проти трьох екстоп-менеджерів «ПриватБанку», спроби глави держави провести через парламент судову реформу.

Пильно стежили іноземні медіа і за роботою правоохоронних органів України (5 %). Зокрема, на шпальтах зарубіжних ЗМІ коментували виклик на допит до Служби безпеки України опозиційного депутата Віктора Медведчука. В інтернет-джерелах

зазначається, що в СБУ не уточнили, у рамках якого саме провадження допитали політика, але допустили, що мова йде про справу, відкриту за фактом публікації телефонних переговорів Віктора Медведчука і Владислава Суркова.

Не залишили без уваги зарубіжні медіа постанову Печерського районного суду Києва щодо екстрадування американського військового Крейга Ленга до США, який вчинив пограбування та подвійне вбивство у квітні 2018 р., після чого втік в Україну, де воював на Донбасі у лавах «Правого сектора». Наразі Апеляційний суд Києва дозволив екстрадицію громадянина США Крейга Ленга. Досить обговорюваною в інтернет-джерелах зарубіжжя стало затримання на кордоні з Польщею двох співробітників МЗС України під час спроби вивезти на службовому авто з України в Польщу валюту, золото та контрабандні цигарки. Резонансним, здебільшого для іспанської щоденної газети «АВС», став героїчний вчинок двох українських поліцейських, які врятували трьох дорослих та 13-річного підлітка, які вирішили пройти тонкою кригою і опинилися у крижаній воді.

За період з 1 по 15 березня провідні світові медіа достатньо значну увагу приділили проблемам суспільних поглядів на права та свободи жінок (6 %), економічному розвитку країни (5 %), зокрема в контексті оголошення про націоналізацію виробника авіаційних двигунів «Мотор Січ», контрольний пакет акцій якого належить китайським компаніям, та іншим питанням (15 %).

Діаграма 8. Внутрішня політика України в найбільш інформативних іноземних ресурсах (доля публікацій за період 1-15 березня 2021 року)

Серед країн, які найбільше уваги приділяли внутрішнім проблемам України, слід назвати Угорщину («Index.hu» – 15 % відібраних матеріалів), Польщу («Rzeczpospolita» – 14 %, «Do Rzeczy» – 9 %), Литву («Lietuvos rytas» – 12 %), США («Atlantic Council» і «The Associated Press» – по 7 %), Великобританію («The Guardian» – 7 %, «Independent» – 5 %), Росію («Известия» – 5 %).

БІБЛІОГРАФІЧНО-ІНФОРМАЦІЙНІ МАТЕРІАЛИ

ВНУТРІШНЯ ПОЛІТИКА

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Україна здобула невелику, але значну перемогу в боротьбі з політичною корупцією, запустивши нову систему голосування у Верховній Раді, яка повинна покласти край широко поширеній практиці голосування українських депутатів від імені відсутніх колег. На думку автора статті, протягом багатьох років множинне голосування підривало авторитет парламенту країни. Сенсорне голосування – не панацея, але це крок у правильному напрямі, який відображає більш широке прийняття Україною парламентських традицій

(Dickinson, Peter. Ukrainian parliament finally moves to end multi-voting = [Український парламент нарешті перейшов до скасування множинного голосування] / P. Dickinson // Atlantic Council. – Washington. – 02.03.2021. (<https://www.atlanticcouncil.org/blogs/ukrainealert/ukrainian-parliament-finally-moves-to-end-multi-voting/>)).

УПРАВЛІННЯ ТА КАДРИ

Призначення ексміністра фінансів О. Маркарової Надзвичайним і Повноважним Послом України у США відбувалося безпрецедентно публічно. Попри усталену дипломатичну практику, широкий загал був обізнаний про всі етапи цього процесу – від номінування й отримання агреману до прогнозованих дат підписання відповідного указу

(Юрченко, Надія. Оксана Маркарова, посол України в США: «В Україні є яскраві паростки того, що стало секретом успіху США» / Н. Юрченко // Час і Події. – Чикаго. – 03.03.2021. (<https://www.chasipodii.net/article/26141/>)).

НАЦІОНАЛЬНА ПОЛІТИКА

Секретар РНБО О. Данілов вважає, що Україна «рухається до цивілізованих країн, які дозволяють подвійне громадянство, але стикається з певними проблемами». Про це він повідомив після переговорів із Президентом України В. Зеленським щодо питання легалізації подвійного громадянства. Стурбованість О. Данілова, ймовірно, була пов'язана з подіями 2014 р., коли було виявлено, що глава СБУ та керівник апарату Збройних сил України були громадянами Росії. О. Данілов додав, що законопроект про подвійне громадянство, в першу чергу, стосується державних службовців, які перед вступом на посаду повинні відмовитися від іншого громадянства

(Molnár, Szabina. Engedélyezhetik a kettős állampolgárságot Ukrajnában = [В Україні може бути дозволено подвійне громадянство] / S. Molnár // Index.hu. – Budapes. – 01.03.2021. (<https://index.hu/kulfold/2021/03/01/ukrajna-volodimir-zelenszkij-kettos-allampolgarsag-legalizacio/>)).

НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА

Концерн «Укроборонпром» оголосив, що розпочав підготовку до запуску ліцензійного виробництва гелікоптерів УН-1 «Ірокез» на Одеському авіаційному заводі. Про це під час візиту на завод заявив керівник «Укроборонпрому» Ю. Гусєв. Він повідомив, що перші запчастини мають бути випущені цього літа з нагоди 30-ї річниці проголошення незалежності України. Наразі заява викликала сумніви головним чином тому, що раніше українські департаменти безпеки не виявляли зацікавленості у придбанні цього типу гелікоптерів. В останні роки Україна підписала контракти на поставку 55 гелікоптерів

європейського виробництва. Серед інших, країна замовляла Airbus H125, H145 та H225, які продаються на вторинному ринку. Водночас американський виробник гелікоптерів Bell Textron опублікував повідомлення про те, що не надавав «Укроборонпрому» або будь-якому іншому економічному суб'єкту в Україні ліцензію на виробництво гелікоптерів UH-1 «Ірокез». Американський виробник також наголошує, що готовий підтримати зусилля України щодо модернізації парку гелікоптерів

(Pacholski, Łukasz. Amerykańskie śmigłowce powstaną na Ukrainie? = [Американські гелікоптери будуватимуть в Україні?] / Ł. Pacholski // Rzeczpospolita. – Warsaw. – 09.03.2021. (<https://www.rp.pl/RADAR-Swiat/303099947-Amerykanskie-smiglowce-powstana-na-Ukraine-Bell-zaprzecza.html>)).

ФІНАНСОВА ПОЛІТИКА

Національний банк України підвищив свою ключову відсоткову ставку з рекордно низького рівня – з 6 % до 6,5 %. Переважна більшість аналітиків раніше прогнозували, що ставка залишиться на нинішньому рівні. Натомість центральний банк повідомляє, що може здійснити ще один підйом ставки. «Ми розглядаємо динаміку багатьох факторів: з одного боку – швидша інфляція, з іншого – можливі подальші блокування, нова хвиля вірусу, затримки програми допомоги Міжнародного валютного фонду та потрясіння на світових ринках», – заявив заступник голови НБУ Д. Сологуб. У січні інфляція в Україні досягла 6,1 %. У річному обчисленні – найвищий рівень із жовтня 2019 р. Він перевищує середньострокову мету центрального банку – 5 %. ВВП України у 2020 р. скоротився на 4,2 %, а прогнози аналітиків говорять про те, що ВВП збільшиться у 2021 р. на 3,9 %. Підвищення ставок може бути політичною проблемою для Президента України В. Зеленського. Минулого року він привів до призначення головою НБУ К. Шевченка і сподівався, що він буде проводити вільну монетарну політику. До зміни на цій посаді В. Зеленський висловлював своє невдоволення «занадто високими» ставками. Той факт, що К. Шевченко продемонстрував незалежність центрального банку, може, однак, пришвидшити переговори з МВФ щодо чергового траншу кредиту на 5 млрд дол

(Kozieł, Hubert. Podwyżka stóp procentowych na Ukrainie = [Зростання відсоткових ставок в Україні] / H. Kozieł // Rzeczpospolita. – Warsaw. – 04.03.2021. (<https://www.rp.pl/Banki/210309678-Podwyżka-stop-procentowych-na-Ukraine.html>)).

Голова Державної фіскальної служби України (ДФС) В. Мельник заявив, що проводить операцію «Спирт», яка має призвести до максимальної ліквідації тіншової економіки алкогольних напоїв в Україні. Податкові інспектори спільно з керівництвом муніципальної прокуратури м. Києва знайшли низку інтернет-ресурсів, що пропонують продаж алкогольних напоїв без дозволу, і під час судового провадження ліквідували 74 з них. ДФС також виявила незаконне виробництво алкогольних напоїв і закрила 12 незаконних лікєро-горілчаних заводів та розливних заводів, а також вилучила 162 т спирту та 117 т алкогольних напоїв без акцизного збору. В Україні масштаби алкогольної сірої економіки величезні. У ньому працюють тисячі людей і продається, за різними оцінками, 40–50 % алкоголю, який щороку споживають українці

(Trusewicz, Iwona. Ukraina: operacja «Spirytus», czyli fiskus na tropie samogonu = [Україна: операція «Спирт», чи податкова інспекція на стежці війни з самогоном] / I. Trusewicz // Rzeczpospolita. – Warsaw. – 05.03.2021. (<https://www.rp.pl/Przemysl-spozywczy/210309589-Ukraina-operacja-Spirytus-czyli-fiskus-na-tropie-samogonu.html>)).

ЕКОНОМІКА

З березня електроенергія на українському ринку буде коштувати на 33,9 % дорожче. Це означає додаткову плату в розмірі 444 грн. Електроенергія в Україні майже на 60 % дорожча, ніж у Норвегії, на 66 % дорожча, ніж у Швеції. В Україні ціна на електроенергію різко зросла після скорочення імпорту з Росії та Білорусі

(Vöő, György. Egekben az elektromos energia ára Ukrajnában = [В Україні подорожчає електроенергія] / G. Vöő // Index.hu. – Budapest. – 02.03.2021. (https://index.hu/kulfold/2021/03/02/ukrajna_elektromos-energia_aremeles/)).

Регіональна газова компанія (RGC, Україна) об'єднує 20 газових OPC під парасолькою однієї торгової марки та проводить перший в Україні проєкт НДДКР у галузі водню відповідно до Водневої стратегії ЄС. З 8 січня 2021 р. до 30 червня 2022 р. буде вивчений вплив водню на газорозподільні мережі. Проєкт RGC складається з трьох етапів. Перші два – це польові випробування зі статичними та динамічними експериментами. Динамічні експерименти розпочнуться на другому етапі проєкту. Польові випробування на полігонах RGC триватимуть до середини 2022 р. і дадуть можливість оцінити особливості використання водню та газоводневих сумішей протягом двох опалювальних періодів в Україні. Третій етап – це аналіз даних, отриманих у лабораторіях наукових партнерів за проєктом водню RGC. Унікальність проєкту RGC полягає в тому, що експерименти розпочали майже з чистим воднем – 99 % – і рухаються далі, поступово зменшуючи його концентрацію. Під час роботи з колегами з європейських компаній у рамках MARCOGAZ було зроблено висновок, що українська газорозподільна система має багато особливостей, які не дають змоги повністю запозичити результати європейських водневих проєктів

(The first practical project in the hydrogen energy sector of Ukraine = [Перший практичний проєкт у водневій енергетиці України] // Biznes Alert. – Warszawa. – 04.03.2021. (<https://biznesalert.com/bielawski-the-first-practical-project-in-the-hydrogen-energy-sector-of-ukraine-analysis/>)).

Українська влада оголосила про плани націоналізації виробника авіаційних двигунів «Мотор Січ», контрольний пакет акцій якого належить китайським компаніям. «Прийнято рішення повернути “Мотор Січ” народові України», – заявив секретар РНБО О. Данілов. Цей крок привітали США, головний союзник України. Міністерство торгівлі США включило китайського інвестора Skyrizon Aviation до чорного списку і заявило, що «хижі інвестиції та придбання технологій в Україні представляють неприйнятний ризик того, що придбана технологія буде використана для військових цілей у Китаї»

(Kursto įtampa – Ukraina nacionalizuos Kinijos valdomą lėktuvų variklių gamintoją = [Підвищення напруженості – Україна націоналізує китайського виробника авіаційних двигунів] // Lietuvos rytas. – Vilnius. – 12.03.2021. (<https://www.lrytas.lt/verslas/rinkos-pulsas/2021/03/12/news/kursto-itampa-ukraina-nacionalizuos-kinijos-valdoma-lektuvu-varikliu-gamintoja-18607632/>)).

СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО

Міністр аграрної політики України Р. Лещенко в статті пише, що, з огляду на розмір і родючість сільськогосподарських угідь країни, а також величезні можливості для збільшення врожаю і підвищення ефективності за рахунок модернізації, можна без перебільшення сказати, що Україна «може нагодувати світ». Україна вже входить у трійку найбільших

експортерів зерна і є світовим лідером із виробництва та експорту соєвих бобів та соняшникової олії. На думку міністра, особливо перспективним напрямом для українських експортерів сільськогосподарської продукції є країни Близького Сходу. Це стало очевидним під час візиту Президента В. Зеленського в Об'єднані Арабські Емірати, де торгівля сільськогосподарською продукцією посіла чільне місце в ряді підписаних меморандумів і угод на суму близько 3 млрд дол. «Нещодавно прийняте законодавство, яке регулює концесії і державно-приватне партнерство, допоможе модернізувати інфраструктуру України і підвищити здатність країни транспортувати великі обсяги сільськогосподарських культур і сільськогосподарської продукції з доданою вартістю на світові ринки», – зауважив Р. Лещенко

(Leshchenko, Roman. Ukraine can feed the world = [Україна може нагодувати світ] / R. Leshchenko // Atlantic Council. – Washington. – 04.03.2021. (<https://www.atlanticcouncil.org/blogs/ukrainealert/ukraine-can-feed-the-world/>)).

РЕФОРМИ

Український парламент прийняв у першому читанні законопроект про реформування Служби безпеки України, який передбачає ряд серйозних змін у СБУ і, що особливо важливо, ліквідацію Головного управління з боротьби з корупцією та організованою злочинністю. Але в новий законопроект, на думку автора, усе ж необхідно включити додаткові важливі реформи, зокрема, необхідно ліквідувати слідчі функції СБУ, усі співробітники СБУ (крім таємних співробітників контррозвідки) повинні подавати прозорі декларації про активи, процес відбору співробітників СБУ має бути конкурентним тощо

(Ustinova, Oleksandra. Getting Ukraine's security service reform right = [Як правильно реформувати Службу безпеки України] / O. Ustinova // Atlantic Council. – Washington. – 01.03.2021. (<https://www.atlanticcouncil.org/blogs/ukrainealert/getting-ukraines-security-service-reform-right/>)).

Відповідно до плану реформ Президента України В. Зеленського, роль СБУ в майбутньому буде обмежена боротьбою з тероризмом, розвідкою, охороною державної таємниці та фільтруванням підривної діяльності. Глава держави стверджує, що такий тип структурних змін наблизить Україну до європейських держав. Більш прибуткові напрями роботи будуть передані Державному бюро розслідувань, а контроль над СБУ буде переданий парламенту. Президент нагадав, що парламент у 2018 р. прийняв новий закон про національну безпеку, який мав на меті підготуватися до реформи СБУ та перерозподілити функції організації, проте істотного прогресу відтоді не досягнуто. Експерт, який добре розбирається у внутрішніх справах цього органу, також зазначає, що цьому питанню надається пріоритет у посольстві США в Україні, місіях держав-членів ЄС та НАТО, і ці партнери мають різні точки зору

(Rettegést kelt a KGB utódszervezete = [Організація- правонаступник КДБ підлягає реформі] // Magyar Nemzet. – Budapest. – 04.03.2021. (<https://magyarnemzet.hu/kulfold/rettegest-kelt-a-kgb-utodszervezete-9461222/>)).

Глава представництва Євросоюзу в Україні М. Маасікас під час виступу на Всеукраїнському форумі «Україна 30. Розвиток правосуддя» в Києві заявив, що «недосконалість української судової системи є головною перешкодою для припливу іноземних інвестицій у країну». Також М. Маасікас додав, що Президент України В. Зеленський може розраховувати на підтримку партнерів та міжнародної спільноти на

шляху реалізації комплексної судової реформи. В. Зеленський запевнив учасників форуму в тому, що влада проведе судову реформу, а також відновить довіру до судової системи, зокрема буде створена комісія з питань правової реформи в Україні

(Посол ЕС назвав головну проблему для інвесторів на Україні = [Посол ЄС назвав головну проблему для інвесторів в Україні] // Известия. – Москва. – 01.03.2021. (<https://iz.ru/1130889/2021-03-01/posol-es-nazval-glavnuiu-problemu-dlia-investorov-na-ukraine>)).

У статті для Atlantic Council пресекретар Президента України Ю. Мендель зазначає, що олігархічна система України довела свою високу стійкість, пережила численні уряди і більш-менш неушкодженою пережила турбулентність двох пострадянських революцій. Як показали останні події, Президент В. Зеленський, на думку автора, готовий кинути виклик владі українських олігархів від енергетичного і банківського секторів до політики і засобів масової інформації. Попередні українські лідери багато говорили про деолігархізацію, але мало зробили. В. Зеленський прагне, щоб його дії говорили самі за себе. «Ніщо так ясно не ілюструє прагнення Президента В. Зеленського протистояти впливу олігархів, як ряд недавніх заходів, вжитих щодо В. Медведчука», – зауважила Ю. Мендель

(Mendel, Iuliia. Zelenskyu aims to end Ukraine's oligarch era = [В. Зеленський має на меті покласти край олігархії в Україні] / I. Mendel // Atlantic Council. – Washington. – 04.03.2021. (<https://www.atlanticcouncil.org/blogs/ukrainealert/zelenskyu-aims-to-end-ukraines-oligarch-era/>)).

Керівництво ЗСУ вирішило кардинально реформувати армію. З 2014 р. українці не можуть знайти правильної відповіді на негаразди, що спіткали їх з найближчим сусідом – Росією. Вони стикаються не тільки з набагато потужнішим противником та сучаснішим обладнанням, але і з внутрішніми розбіжностями. Нові військові заходи можуть змусити українських солдатів бути більш підготовленими, але, звичайно, «не більш небезпечними»

(Самарџија, Слободан. Украјина у стројевом кораку = [Україна в строю] / С. Самарџија // Политика. – Belgrad. – 08.03.2021. (<http://www.politika.rs/scc/clanak/474481/>)).

ПРОБЛЕМИ ЧАЕС

У березні 2011 р. світ сколихнув вибух на атомній електростанції японської компанії Фукусіма. Насправді вибух був не ядерним, а результатом вибуху гарячого газоподібного водню, який зіткнувся з холодним зовнішнім повітрям під час землетрусу та цунамі в Токіо. У 1986 р. в Чорнобилі сталася аварія на атомній електростанції, де вибухнув ядерний реактор. «Як краще реагувати на ядерну аварію, використовуючи науково орієнтований підхід? Чи могли б ми, зважаючи на докази, запропонувати кращі рецепти, ніж ті, що застосовувалися в Україні та Японії?» – задає питання автор публікації

(Нътол, Уилям. Трябваше ли да се евакуират хиляди след Фукушима – изненадващият отговор на един експеримент = [Чи треба було евакуйовувати тисячі людей після аварії в Фукусімі – дивовижна відповідь на експеримент] / У. Нътол // Дневник. – Sofia. – 11.03.2021. (<https://www.dnevnik.bg/sviat/2021/03/11/4183941-triabvashe-li-da-se-evakuirat-hiliadi-sled-f-ukushima-/>)).

Аварії на Чорнобильській АЕС 26 квітня 1986 р., як і аварії у Фукусімі, було присвоєно однаковий максимальний сьомий рівень за міжнародною шкалою ядерних та радіологічних аварій INES, але те, що сталося в Україні в 1986 р., було набагато гірше, ніж те, що відбулося в Японії у 2011 р., попри те, що вони класифіковані за однаковим рівнем тяжкості. Випадки цих ядерних аварій різні, насамперед, через вплив на здоров'я людини. До цього часу залишаються необхідними додаткові дослідження щодо впливу низького рівня радіації на людину. «А отже, порівняння завжди будуть неминучі», – вважає автор

(Firmino, Teresa. Chernobil, a mãe de todos os acidentes nucleares = [Чорнобиль – мати всіх ядерних аварій] / T. Firmino // Público. – Lisboa. – 11.03.2021. (<https://www.publico.pt/2021/03/11/ciencia/noticia/chernobil-mae-acidentes-nucleares-1953896>)).

ПРОБЛЕМИ ГАЗОПОСТАЧАННЯ

Глава правління держкомпанії «Нафтогаз України» А. Коболев заявив, що країна підготувалася до запуску «Північного потоку-2». При цьому А. Коболев визнав, що через запуск газопроводу країна ризикує втратити доходи від транзиту і «компонент безпеки», однак запевнив, що дефіциту газу в країні не буде. За словами А. Коболева, Україна «відносно захищена» на газовому ринку, а також реекспортує газ із підземних сховищ. З ішого боку німецький політолог О. Рар заявив, що Україна робить помилку, намагаючись різними способами вплинути на будівництво газопроводу «Північний потік-2»

(В Києве заявили о готовности к запуску «Северного потока-2» = [У Києві заявили про готовність до запуску «Північного потоку-2»] // Известия. – Москва. – 02.03.2021. (<https://iz.ru/1131314/2021-03-02/v-kieve-zaiavili-o-gotovnosti-k-zapusku-severnogo-potoka-2>)).

БОРОТЬБА З КОРУПЦІЄЮ ТА ЗЛОЧИННІСТЮ

Міністр ЗСУ Д. Кулеба відкликав двох співробітників посольства країни в Польщі, яких затримали на кордоні, коли вони на службовому автомобілі намагалися вивезти з України до Польщі багато валюти, золота та контрабандних цигарок. Це скандальна справа для Міністерства закордонних справ. Д. Кулеба повідомив, що буде розпочате дисциплінарне розслідування щодо обох дипломатів

(Ukrainos URM vadovas atšaukė du diplomatus, įtariamus kontrabanda = [Глава українського МЗС відкликав двох дипломатів, яких підозрюють у контрабанді] // Lietuvos rytas. – Vilniaus. – 01.03.2021. (<https://www.lrytas.lt/pasaulis/ivykiai/2021/03/01/news/ukrainos-urm-vadovas-atsauke-du-diplomatus-itariamus-kontrabanda-18472421/>)).

Голова Національної поліції України І. Клименко повідомив, що в Україні через корупцію розформували всі підрозділи контролю за обігом зброї. Більше шести місяців співробітники департаменту внутрішньої безпеки Нацполіції перевіряли роботу підрозділів контролю за обігом зброї. У результаті була виявлена корупційна схема видачі дозволів на придбання, зберігання і носіння дозволенних видів зброї. Перевірка виявила понад 2 тис. порушень при видачі дозволів на зброю

(На Украине распустили подразделения контроля за оборотом оружия из-за коррупции = [В Україні розпустили підрозділи контролю за обігом зброї через корупцію] // Известия. – Москва. – 01.03.2021. (<https://iz.ru/1130993/2021-03-01/na-ukraine-raspustili-podrazdeleniia-kontrolia-za-oborotom-oruzhiia-iz-za-korruptcii>)).

Українські прикордонники вилучили 16 кг золота і 90 тис. пачок цигарок, а також десятки тисяч доларів і євро в українських дипломатів, коли вони намагалися переправити їх до Польщі. У Державному бюро розслідувань заявили, що розкрили діяльність злочинної групи, в яку входили нинішні і колишні співробітники посольства України в Польщі, а також співробітник Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації. Україна давно намагається викоринити корупцію. Згідно з останнім січневим індексом сприйняття корупції Transparency International, вона зайняла 117-те місце серед 180 країн

(Ukrainian diplomats arrested while smuggling gold, cigarettes = [Українські дипломати затримані за контрабанду золота і цигарок] // Daily Sabah. – Istanbul. – 01.03.2021. (<https://www.dailysabah.com/world/europe/ukrainian-diplomats-arrested-while-smuggling-gold-cigarettes>)).

Україна відкликала двох своїх дипломатів із Польщі після того, як їх звинуватили у спробі контрабанди 16 кг золота та 90 тис. пачок цигарок. Десятки тисяч доларів готівки також були вилучені з автомобіля посольства, який проїжджав через кордон до Польщі з України. Міністр закордонних справ України заявив, що було розпочате внутрішнє розслідування, яке засуджує ймовірні злочини дипломатів

(Ukraine recalls «scoundrel» diplomats = [Україна відкликала дипломатів] // The News. – Istanbul. – 02.03.2021. (<https://www.thenews.com.pk/print/797638-ukraine-recalls-scoundrel-diplomats>)).

Національне агентство з питань запобігання корупції (НАЗК) оприлюднило новий реєстр корупціонерів, яких громадяни, бізнес та роботодавці повинні уникати. В оновленому реєстрі корупціонерів України можна знайти хабарника за прізвиськом. Сайт має зручний інтерфейс, який дає змогу швидко знайти корупціонерів за іменем, типом корупційного діяння або місцем злочину/проступку. За словами глави НАЗК О. Новікова, понад 59 % українців вважають, що розкриття даних про корумпованих чиновників є одним з основних засобів запобігання корупції. До оновлення реєстр корупціонерів мав мало користі, адже там було важко когось знайти, не кажучи вже про деталі скоєного злочину

(Trusewicz, Iwona. Ukraina: bardzo wygodny rejestr łapówkarzy = [Україна: дуже зручний реєстр хабарників] / I. Trusewicz // Rzeczpospolita. – Warsaw. – 11.03.2021. (<https://www.rp.pl/Ekonomia/303119933-Ukraina-bardzo-wygodny-rejestr-lapowkarzy.html>)).

Прикордонна служба України вилучила 16 кг золота, десятки тисяч доларів, євро та тисячі пачок цигарок в українських дипломатів, які намагалися ввезти їх у Польщу. Слідчі повідомили, що під час обшуку транспортного засобу була розкрита діяльність злочинної групи, до складу якої входили нинішні та колишні співробітники посольства України в Польщі, а також співробітник Спеціальної служби зв'язку та захисту інформації. «Я негайно скасував довгострокові відрядження цих працівників за кордон. Їхня робота в посольстві закінчена. Розслідування буде ретельним та швидким», – підкреслив міністр закордонних справ України Д. Кулеба у своєму дописі у Facebook. Контрабанда цигарок – один із найпоширеніших злочинів у прикордонних регіонах України. Їх ціна в Україні набагато нижча, ніж у сусідніх європейських країнах

(Michalak, Ada. Areszt dyplomatów z Ukrainy. Przemycali do Polski papierosy = [Арешт дипломатів з України. Вони незаконно ввозили цигарки до Польщі] / A. Michalak //

Rzeczpospolita. – Warsaw. – 01.03.2021. (<https://www.rp.pl/Przestepczosc/210309946-Areszt-dyplomatow-z-Ukrainy-Przemycali-do-Polski-papierosy.html>).

РОБОТА ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ

Двоє українських поліцейських героїчно врятували чотирьох людей, які провалилися під лід, прогулюючись річкою у місті Дніпро. Патрульні за допомогою небайдужих громадян змогли витягнути спочатку дитину, а потім трьох дорослих. Відео, записане натільною камерою одного з патрульних, послужило підтвердженням їхнього подвигу, адже вони прийшли на допомогу, піддаючи себе величезному ризику. Патрульних представлять до відомчих нагород Нацполіції і МВС

(Dramático rescate policial en un lago de agua helada en Ucrania = [Патрульні врятували людей на замерзлому озері в Україні] // ABC. – Madrid. – 02.03.2021. (https://www.abc.es/internacional/abci-dramatico-rescate-policial-lago-agua-helada-ucrania-202103021327_video.html)).

Печерський районний суд Києва постановив екстрадувати американського військового К. Ленга до США, який вчинив пограбування та подвійне вбивство у квітні 2018 р., після чого втік в Україну. Угоди про екстрадицію між США та Україною не існує. Крім того, смертна кара, яка досі застосовується у США, ускладнює передачу К. Ленга до США. Наразі Печерський районний суд Києва постановив, що К. Ленг має право подати клопотання про надання притулку в Україні

(Steiniger, Peter. Im sicheren Hafen = [У надійному притулку] / P. Steiniger // Neues Deutschland. – Berlin. – 04.03.2021. (<https://www.neues-deutschland.de/artikel/1149073.craig-lang-im-sicheren-hafen.html?sstr=ukraine>)).

Печерський районний суд Києва відхилив запит про екстрадицію американця К. Ленга, який був членом одного з добровольчих загонів. Це стало ударом для правоохоронців у США, які намагаються зупинити громадян своєї країни, що їдуть здобувати бойовий досвід на українській території. Складна судова справа пролила світло на американців, які беруть участь у війні на Донбасі, а також на спроби ФБР стежити за ними. Влада США, на думку автора, дала зрозуміти, що збирається зосередитися на українських добровольчих загонах як на одному з глобальних вузлів для правих екстремістів. Але в Україні на ситуацію дивляться по-іншому. Там націоналістичні групи воюють на боці сил уряду у війні проти російських військ. Будь-яке припущення, що ці групи – екстремістські, ризикує зіграти на користь пропаганди Росії, яка намагається виставити війну в Україні як «опір російськомовного населення проти неофашистського уряду». New York Times пише, що судові процеси в Україні проливають світло на іншу, досі невідому активність правоохоронних органів США, яка пов'язана з Україною

(Kramer, Andrew. U.S. Prosecutors Call Him a Murderer. To Ukraine He's an Asylum Seeker = [Україна і США по-різному дивляться на американців, які воювали на Донбасі] / A. Kramer // The New York Times. – New York. – 03.03.2021. (<https://www.nytimes.com/2021/03/03/world/europe/ukraine-right-wing-rmilitias.html?searchResultPosition=1>)).

У Службі безпеки України допитали опозиційного депутата, наближеного до президента Росії В. Путіна, В. Медведчука. У СБУ заявили, що питання слідчих стосувалися

також і фактів, які фігурують у, так званих, «плівках Медведчука-Суркова», які раніше були оприлюднені у ЗМІ. Однопартійці депутата повідомили, що питання, які обговорювалися на цій зустрічі в СБУ назвали «таємницею слідства» та наголосили про «політично вмотивовані репресії». У пресслужбі СБУ підтвердили допит без додаткових деталей. Ймовірно, допит відбувся в рамках провадження про державну зраду

(Ukraine: un homme d'affaires et député proche de Poutine interrogé par les services de sécurité = [Бізнесмена та депутата, наближеного до В. Путіна, допитали в СБУ] // Le Figaro. – Paris. – 09.03.2021. (<https://www.lefigaro.fr/flash-actu/ukraine-un-homme-d-affaires-et-depute-proche-de-poutine-interroge-par-les-services-de-securite-20210309>)).

Секретар РНБО України О. Данілов заявив, що В. Медведчука, проросійського парламентаря та близького союзника президента Росії, і його дружину О. Марченко звинувачують у «фінансуванні тероризму». У СБУ підтвердили, що опозиційний депутат був допитаний. Одне із джерел у правоохоронних органах заявило, що «опитування стосується екстрадиції, а також інших питань». Рецензенти стверджують, що відновлені сутички на Донбасі можуть бути відповіддю Кремля на санкції України проти В. Медведчука

(Ukraina, vykdydama tyrimą dėl «tevyinės išdavimo», apklausė Kremliaus sąjungininką = [В Україні допитали союзника Кремля під час розслідування щодо «екстрадиції»] // Lietuvos rytas. – Vilnius. – 10.03.2021. (<https://www.lrytas.lt/pasaulis/ivykiai/2021/03/10/news/ukraina-vykdydama-tyrima-del-tevyines-isdavimo-apklause-kremliaus-sajungininka-18585795/>)).

ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я

Україна отримала першу партію 500 тис. доз вакцин AstraZeneca індійського виробництва проти Covid-19. Уряд вирішив надати першочергове значення вакцинації медичних працівників. Посилаючись на статистичні дані, майже 47 % українців не хочуть вакцинуватися, і в першу ж чергу медичні працівники. Україна повідомила про 4285 нових випадків заражень, кількість захворювань у країні з початку пандемії перевищити 1,3 млн. За останні 24 год. (станом на 01.03) 1701 пацієнт з Covid-19 одужав і 68 померли. Понад 1,17 млн людей одужали від Covid-19, а 26 050 померли з моменту пандемії в Україні

(Otte, Jedidajah. Coronavirus live news: proposal for digital EU-wide vaccine passports; Finland enters state of emergency = [Новини в прямому ефірі коронавірусу: пропозиція щодо цифрових паспортів вакцин на території ЄС; Фінляндія вводить надзвичайний стан] / J. Otte // The Guardian. – London. – 01.03.2021. (<https://www.theguardian.com/world/live/2021/mar/01/coronavirus-live-news-vaccine-acceptance-rising-in-uk-us-and-france-south-africa-eases-restrictions>)).

Україна отримала першу партію 500 тис. доз вакцини AstraZeneca індійського виробництва, але стикається зі скептицизмом щодо вакцинації. Уряд надав першочергове значення вакцинації медичних працівників, які працюють на передовій, але за статистичними даними, 47 % українців не хочуть вакцинуватися. Україна повідомила про 4285 нових випадків станом на 01.03, що довело загальну кількість заражень у країні з початку пандемії до 1,3 млн. Понад 1,17 млн людей одужали від Covid-19, а 26 050 померли з моменту початку пандемії в Україні

(Campbel, Lucy. Brazilian states blast Bolsonaro – as it happened = [Бразильські штати підірвали авторитет Ж. Болсонару – як це сталося] / L. Campbel // The Guardian.

– London. – 01.03.2021. (<https://www.theguardian.com/world/live/2021/mar/01/coronavirus-live-news-vaccine-acceptance-rising-in-uk-us-and-france-south-africa-eases-restrictions?page=with:block-603cf2d98f0875da1a29cef8>).

Під час робочої поїздки до Луганської області Президент України В. Зеленський вакцинувався від коронавірусної хвороби COVID-19. Глава держави зробив щеплення на території військового мобільного госпіталю № 59 разом з військовими лікарями та захисниками, які виконують бойові завдання на передовій і вже проходять планову вакцинацію. Наразі багато медичних працівників, яким належить пріоритет отримати вакцину, відмовляються від щеплень. Україна розпочала вакцинацію минулого тижня після отримання перших 500 тис. доз вакцини AstraZeneca з Індії. Україна планує зробити щеплення 14,4 млн людей, або близько третини свого населення

(Karmanau, Yuras. Ukraine's leader gets vaccine shot to dispel public doubts = [Український лідер зробив щеплення, щоб розвіяти сумніви громадськості] / Y. Karmanau // The Associated Press. – New York. – 02.03.2021. (<https://apnews.com/article/world-news-ukraine-immunizations-coronavirus-pandemic-coronavirus-vaccine-0286fe69d2c603d5712d1c03459652ce>)).

В Україну прибула перша партія вакцин AstraZeneca і стартувала кампанія вакцинації проти коронавірусу. Однак влада зіткнулася з поширеним скептицизмом щодо вакцинації. Опитування показують, що майже половина, 47 % українців, не хочуть робити щеплення. Зокрема, українські медичні установи викинули частину невикористаних вакцин проти коронавірусу після того, як лікарі не з'явилися на щеплення

(Malinowski, Przemysław. Ukraina wyrzuca szczepionki. Lekarze odmawiają przyjęcia = [В Україні викидають вакцини. Лікарі відмовляються від щеплень] / P. Malinowski // Rzeczpospolita. – Warsaw. – 02.03.2021. (<https://www.rp.pl/Koronawirus-SARS-CoV-2/210309930-Ukraina-wyrzuca-szczepionki-Lekarze-odmawiaja-przyjecia.html>)).

Президент В. Зеленський під час поїздки на Донбас вакцинувався від коронавірусу. Глава держави вакцинувався як Верховний Головнокомандувач, щеплення зробили вакциною AstraZeneca індійського виробництва, купленою за бюджетні гроші. Це відбулося на території військового мобільного госпіталю № 59 разом з військовими медиками та військовослужбовцями, які виконують бойові завдання на передовій

(Czermiński, Jakub. Prezydent Ukrainy zaszczepił się przeciw COVID-19 na froncie = [Президент України був вакцинований від COVID-19 на фронті] / J. Czermiński // Rzeczpospolita. – Warsaw. – 02.03.2021. (<https://www.rp.pl/Koronawirus-SARS-CoV-2/210309849-Prezydent-Ukrainy-zaszczepil-sie-przeciw-COVID-19-na-froncie.html>)).

Глава Міністерства охорони здоров'я України М. Степанов вніс зміни до національного плану вакцинації, щоб дозволити Президенту України і собі самому зробити щеплення від нового коронавірусу і тим самим розвіяти страхи, які виникли в українському суспільстві щодо цієї процедури. Глава МОЗ підкреслив, що Україна закупає тільки безпечні та якісні вакцини і закликав українців не відмовлятися від щеплення. У цілому у 2021–2022 рр. українська влада має намір безкоштовно прищепити 50 % населення країни, загальна кількість якого становить близько 42 млн чоловік

(Глава Минздрава Украины сделал прививку от COVID-19, чтобы развеять страхи вокруг вакцинации = [Глава МОЗ України зробив щеплення від COVID-19, щоб розвіяти страхи щодо вакцинації] // Жэньминь жибао. – Пекін. – 02.03.2021. (<http://russian.people.com.cn/n3/2021/0302/c31519-9823478.html>)).

Міністр охорони здоров'я України М. Степанов був щеплений проти коронавірусу, щоб заохотити українців наслідувати приклад та розпочати кампанію вакцинації. М. Степанов був вакцинований перед камерами в одній із лікарень у Києві, щоб підвищити довіру до вакцини AstraZeneca, перші 500 тис. доз якої надійшли в Україну. Наразі багато українців, зокрема медичний персонал, скептично ставляться до цієї вакцини

(Siekdamas paskatinti ukrainiečius vakcinuotis, nuo koronaviruso pasiskiepijo ministras = [Щоб заохотити українців до вакцинації, міністру зробили щеплення проти коронавірусу] // Lietuvos rytas. – Vilniaus. – 02.03.2021. (<https://www.lrytas.lt/pasaulis/ivykiai/2021/03/02/news/siekdamas-paskatinti-ukrainiecius-vakcinuotis-nuo-koronaviruso-pasiskiepijo-ministras-18485350/>)).

В Україні, за офіційними даними, вакциновано проти коронавірусу менше 5 тис. чоловік, водночас як кількість смертей від цієї хвороби з початку спалаху зросла до 26 тис. Вакцинація є добровільною, тому міністр охорони здоров'я М. Степанов зробив собі щеплення позачергово, щоб сприяти кампанії вакцинації і підвищити довіру до вакцини. Президент України В. Зеленський також зробив собі щеплення у військовому госпіталі в Луганській області в зоні збройного конфлікту, куди він прибув з робочим візитом

(Vöb, György. Ukrajna: alig ötezer beoltott = [В Україні вакциновано менше п'яти тисяч чоловік] / G. Vöb // Index.hu. – Budapest. – 02.03.2021. (<https://index.hu/kulfold/2021/03/02/ukrajna koronavirus vakcina/>)).

Президенту України В. Зеленському зробили щеплення проти коронавірусу під час перебування в зоні військового конфлікту на Донбасі. З початку пандемії в Україні зареєстровано 1,3 млн випадків зараження, а понад 26 тис. людей померли від коронавірусу. Медичний персонал та військові, які мають першочергове право на вакцинацію, не хочуть бути щеплені індійською вакциною

(Стайков, Анатоли. Още един президент се ваксинира срещу COVID-19 = [Ще один президент робить щеплення проти COVID-19] / А. Стайков // Факти. – Sofia. – 02.03.2021. (<https://fakti.bg/world/558361-oshte-edin-prezident-se-vaksinira-sreshtu-covid-19>)).

Україна досягла рекордних рівнів госпіталізацій через Covid-19. Міністр охорони здоров'я М. Степанов повідомив, що за минулу добу станом на 3 березня було виявлено 7235 нових випадків коронавірусу, померли 185 осіб. Це найбільша кількість хворих відтоді, як минулого року епідемія вразила країну. Україна відстає від Європи в процесі вакцинації населення, оскільки лише почала проводити щеплення. Уряд посилається на статистику, яка свідчить, що 47 % українців не хочуть вакцинуватися

(Skopeliti, Clea. Coronavirus live news: Austria to get 100,000 extra jabs to deal with hotspot; explosion at Dutch testing centre = [Новини коронавірусу в прямому ефірі: Австрія отримає 100 000 додаткових доз для боротьби з пандемією; вибух у голландському випробувальному центрі] / С. Skopeliti // The Guardian. – London. – 03.03.2021.

<https://www.theguardian.com/world/live/2021/mar/03/coronavirus-live-news-168m-children-worldwide-have-missed-school-for-a-year?page=with:block-603f37748f0875da1a29eaa6#block-603f37748f0875da1a29eaa6>).

Президент України вакцинувався проти коронавірусу, намагаючись розвіяти загальний скептицизм громадськості щодо вакцинації. В. Зеленський був щеплений вакциною AstraZeneca, відвідуючи військових на Сході України. Багато медичних працівників, котрі мають пріоритет в отриманні вакцини, відмовляються її отримувати. Україна розпочала роботу з імунізації минулого тижня після отримання перших 500 тис. доз вакцини AstraZeneca з Індії. Загалом за час пандемії в Україні було зафіксовано понад 1,3 млн інфекцій та 26212 смертей

(Ukraine's leader gets vaccine shot to dispel public doubts = [Українському лідеру роблять вакцину, щоб розвіяти сумніви у суспільстві] // Independent. – London. – 03.03.2021. <https://www.independent.co.uk/news/ukraines-leader-gets-vaccine-shot-to-dispel-public-doubts-volodymyr-zelenskiy-ukraine-coronavirus-vaccine-vaccination-b1810885.html>).

Прем'єр-міністр України Д. Шмигаль заявив про своє небажання про відновлення жорсткого карантину. В Україні підтверджено за останні 24 год. (станом на 05.03) 10 057 нових випадків COVID-19, за попередній день хворих було 7 235. Україна, відмовившись від російської вакцини «Спутник V», розпочала кампанію вакцинації в кінці лютого

(COVID-19: În Ucraina a început al treilea val. Creștere semnificativă a infectărilor = [COVID-19: В Україні початок третьої хвилі. Інфекційне зростання] // Cotidianul. – Bucuresti. – 05.03.2021. <https://cotidianul.md/2021/03/05/covid-19-in-ucraina-a-inceput-al-treilea-val-crestere-semnificativa-a-infectarilor/>).

Міністр охорони здоров'я України М. Степанов на брифінгу заявив, що Україна досягла третьої хвилі епідемії коронавірусу. Міністр назвав ситуацію в країні «напруженою» і сказав, що два західних регіони, Закарпатська і Вінницька області, перебувають на межі найжорсткіших обмежень, включаючи припинення викладання в школах, закриття ресторанів і заборону на будь-які види їх відвідування

(Vöő, György. Ukrajnában is a brit mutáns okozhatja a harmadik hullámot = [В Україні британська мутація Covid-19 може викликати третю хвилю] / G. Vöő // Index.hu. – Budapest. – 05.03.2021. <https://index.hu/kulfold/2021/03/05/ukrajna-karpatalja-koronavirus/>).

Українська влада вважає російську вакцину «Спутник V» частиною гібридної війни в країні. Про це заявив радник Президента України з питань зовнішньої політики І. Жовква, який відвідав Литву. «Це також частина пропаганди, гібридної війни – розповсюдити неперевірену вакцину і сказати, що Росія завжди намагається зцілити світ, а насправді це їхня протилежна мета», – наголосив І. Жовква

(V. Zelenskio patarėjas: Ukrainai rusiškos vakcinos «Sputnik V» – hibridinio karo dalis = [Радник В. Зеленського: Російська вакцина «Спутник V» для України – частина гібридної війни] // Lietuvos rytas. – Vilniaus. – 05.03.2021. <https://www.lrytas.lt/pasaulis/ivykiai/2021/03/07/news/v-zelenskio-patarejas-ukrainai-rusiskos-vakcinos-sputnik-v-hibridinio-karo-dalis-18550599/>).

На Закарпатті склалася складна ситуація із заворюванням на коронавірус, зокрема лікарі констатують, що щодня в регіоні 12 людей помирають. Усі ліжка інтенсивної терапії в головній клініці Закарпаття в Ужгороді заповнені. За словами М. Поляка, керівника Ужгородської інфекційної клініки, «ситуація більш ніж критична». За словами Ю. Яцина, головного лікаря обласної клінічної лікарні, «система охорони здоров'я на Закарпатті може повністю зруйнуватися»

(V ukrajinském Zakarpatsku hrozí kolaps nemocnic = [Лікарні на Закарпатті в Україні у складному становищі] // DenikN. – Prague. – 06.03.2021. (<https://denikn.cz/minuta/577951/?ref=list>)).

Україна затвердила вакцину проти Covid-19, вироблену китайським концерном Sinovac Biotech. Це третій препарат проти коронавірусу, зареєстрований у країні. Контракт на придбання 1,9 млн доз «CoronaVac» у китайської компанії Sinovac Biotech був укладений у грудні. Посередником угоди є українська компанія «Лекхім», яка оголосила, що має з цим концерном контракт на закупівлю 5 млн доз. 700 тис. доз цього китайського препарату мають надійти в Україну в березні. Турецькі вчені повідомили, що, виходячи з остаточних результатів третього етапу досліджень, вакцина, розроблена китайською компанією Sinovac Biotech, є ефективною на 83,5 %. Українська влада оголосила, що не використовуватиме препарат з ефективністю нижче 70 %. Наразі вакцини Covishield та Pfizer / BioNTech також зареєстровані в Україні

(Ukraina zatwierdziła chińską szczepionkę = [Україна затвердила китайську вакцину] // Do Rzeczy. – Warsaw. – 09.03.2021. (<https://dorzeczy.pl/swiat/175251/to-trzeci-preparat-przeciwko-koronawirusowi-zarejestrowany-w-tym-kraju.html>)).

В Україні (станом на 09.03) було виявлено майже на 10 тис. більше заражень коронавірусом, ніж тиждень тому, кількість госпіталізацій також зросла. Про це повідомив міністр охорони здоров'я України М. Степанов. Він оцінив, що кількість проведених щеплень не є задовільною. Понад 26,5 тис. людей перебувають у лікарнях через COVID-19. «Як і в усьому світі, в Україні вже розпочалася третя хвиля пандемії коронавірусу, як бачимо, Україна не стала винятком», – додав міністр

(Złe wieści z Ukrainy. Kraj «nie jest wyjątkiem» w czasie pandemii = [Погані новини з України. Країна «не є винятком» для пандемії] // Do Rzeczy. – Warsaw. – 09.03.2021. (<https://dorzeczy.pl/swiat/175192/ukraina-rosnie-liczba-zakazen-i-hospitalizacji.html>)).

В Україні 9 березня було зареєстровано майже 3300 нових пацієнтів з коронавірусом, що є мінімальним щоденним приростом за два тижні, але міністр охорони здоров'я М. Степанов попередив, що країна вже постраждала від третьої хвилі епідемії, і його відомство розраховує, що до кінця квітня кількість інфікованих в Україні збільшиться. На щоденному брифінгу міністр підкреслив, що збільшилася кількість людей, які потребують стаціонарної допомоги. Україна посідає третє місце у Європі за кількістю нових випадків зараження і 11-те місце у світі. М. Степанов вважає, що вакцинація йде повільно. В Україну поки прибув тільки один вид вакцини, який вироблений в Індії

(Kovács, Ferenc. Jóval kevesebb az új beteg Ukrajnában = [В Україні набагато менше нових пацієнтів з коронавірусом] / F. Kovács // Index.hu. – Budapest. – 09.03.2021.

[\(https://index.hu/kulfold/2021/03/09/ukrajna-koronavirus-a-vilagban-oltas-vakcina-fertozottek-koronavirus-covid-19/\)](https://index.hu/kulfold/2021/03/09/ukrajna-koronavirus-a-vilagban-oltas-vakcina-fertozottek-koronavirus-covid-19/).

Хоча кількість інфекцій різко зростає, українці дедалі частіше виступають проти вакцинації. Колишній Президент України П. Порошенко заявив у парламенті, що запитував лікарів одного регіону про те, чому існує опір вакцинації, і йому сказали: «Тому що влада привезла лайно». Виступаючи в парламенті, голова партії «Слуга народу» О. Корнієнко зазначив, що медичні установи були змушені знищити багато доз вакцини, які можна зберігати лише кілька годин після відкриття флакона, оскільки медичні працівники, яким призначили щеплення, не з'явилися в медустанову на щеплення

(Karmanau, Yuras. Wide resistance to vaccines plagues Ukraine's COVID-19 fight = [Широкий опір вакцинам шкодить боротьбі з COVID-19 в Україні] / Y. Karmanau // The Associated Press. – New York. – 10.03.2021. (<https://apnews.com/article/ukraine-wide-resistance-coronavirus-vaccines-9c5905221f25140e990e03142f974501>)).

Отримавши першу партію вакцини проти коронавірусу, Україна опинилася в новій боротьбі з пандемією. Люди неохоче вакцинуються. Хоча інфекції різко зростають, українці дедалі частіше виступають проти вакцинації. Опір, схоже, через давні підозри щодо вакцин ще за радянських часів, посилені твердженнями політиків про неякісні вакцини, корупційні скандали та дезінформацію, що поширюється через соціальні мережі. Ще більш дивно, що навіть медичні працівники не хочуть робити щеплення

(Wide resistance to vaccines plagues Ukraine's COVID-19 fight = [Широкий опір вакцинації проти COVID-19 в Україні] // Independent. – London. – 10.03.2021. (<https://www.independent.co.uk/news/wide-resistance-to-vaccines-plagues-ukraines-covid19-fight-ukraine-kyiv-volodymyr-zelenskiy-people-petro-poroshenko-b1814970.html>)).

Міністр охорони здоров'я України М. Степанов заявив, що британський мутант коронавірусу, що поширюється в Європі, був завезений у країну іноземними робітниками. Обидва хворі з Івано-Франківської області, в організації яких був виявлений вірус, наразі перебувають у лікарні. На Закарпатті від Covid-19 і його ускладнень померли 1032 людини. Найбільше заражених виявили в Ужгороді, де 9.03 було діагностовано 399 нових випадків захворювання

(Vöő, György. Ukrajna: 24 óra, csaknem kétszer annyi új fertőzött = [Україна: за 24 години майже вдвічі більше нових випадків заражень] / G. Vöő // Index.hu. – Budapest. – 10.03.2021. (https://index.hu/kulfold/2021/03/10/koronavirus_ukrajna_brit-mutans/)).

Отримавши свою першу партію вакцини проти коронавірусу, Україна опинилася в новій боротьбі з пандемією – переконуючи своїх людей, які дуже неохоче роблять вакцинацію. Хоча інфекції різко зростають, українці дедалі частіше виступають проти вакцинації: опитування громадської думки, опубліковане Київським міжнародним інститутом соціології, показало, що 60 % жителів країни не хочуть вакцинуватися проти COVID-19 місяцем раніше. Така низька кількість вакцинованих людей пов'язана з низькою довірою до вакцини, яка надійшла в Україну. Міністр охорони здоров'я М. Степанов сказав, що лише близько 40 % медичних працівників, які лікують хворих на коронавірус, погодилися отримати вакцину

(Wide resistance to vaccines plagues Ukraine's COVID-19 fight = [Широкий опір вакцинам від COVID-19 в Україні] // New York Post. – New York. – 10.03.2021. (<https://nypost.com/2021/03/10/wide-resistance-to-vaccines-plagues-ukraines-covid-19-fight/>)).

Міністр охорони здоров'я України М. Степанов заявив, що повільна масова кампанія вакцинації проти пандемічного коронавірусу зумовила «істерію проти щеплень» і закликав медичний персонал прискорити щеплення. Україна отримала 500 тис. доз вакцини проти COVID-19, розроблених AstraZeneca у співпраці з Оксфордським університетом, який продається під назвою Covishield. Однак багато українців скептично ставляться до Covishield. Президент України В. Зеленський також закликав прискорити кампанію вакцинації

(Ukraina dėl vangios vakcinavimo kampanijos kaltina «isteriją prieš skiepus» = [Україна звинувачує у «вакцинаційній істерії» мляву кампанію вакцинації] // Lietuvos rytas. – Vilniaus. – 10.03.2021. (<https://www.lrytas.lt/pasaulis/ivykiai/2021/03/10/news/ukraina-del-vangios-vakcinavimo-kampanijos-kaltina-isterija-pries-skiepus--18589747/>)).

New York Times пише, що «Україна стала заручницею геополітики розподілення вакцин від COVID-19, а тепер, коли вони є, Україна зіштовхнулася з новим викликом: знайти людей, які хочуть вакцинуватися». Наразі рівень вакцинації в Україні один із найгірших у Європі. Частково причина криється в напруженій внутрішній політиці в Україні. Опоненти Президента В. Зеленського розширили свою критику, націлену на дві вакцини, про які домовилася його адміністрація. New York Times зауважує, що клінічні випробування цих препаратів показали, що вони безпечні й ефективні

(Varenikova, Maria. Ukraine says misinformation is scaring its people away from being vaccinated = [В Україні вакцинацію зриває дезінформація] / M. Varenikova // The New York Times. – New York. – 11.03.2021. (<https://www.nytimes.com/2021/03/11/world/ukraine-covid-vaccine-misinformation.html?searchResultPosition=3>)).

В Україні за останні кілька днів було виявлено понад 13 тис. коронавірусних інфекцій (станом на 13.03), а 243 інфіковані померли. Це найбільша кількість заражень в Україні із середини грудня. Проведено понад 99 тис. тестувань, також понад 46 тис. методом ПЛР. Найбільша кількість заражень підтверджена в Києві (понад 1 тис.). Також було виявлено понад 900 інфекцій у Житомирській, Вінницькій та Київській областях

(Ukraina: Najwięcej zakażeń koronawirusem od połowy grudnia = [Україна: найбільше заражень коронавірусом із середини грудня] // Do Rzeczy. – Warsaw. – 13.03.2021. (<https://dorzeczy.pl/swiat/175743/ukraina-najwiecej-zakazen-koronawirusem-od-polowy-grudnia.html>)).

Якщо вакцинація в Україні не буде прискорена, інформує Index.hu, можна буде використати тільки половину з 500 тис. доз вакцини, закуплених в Індії, оскільки термін придатності вакцини закінчується 23 червня. Вакцини, взяті з відкритих коробок з десятьма дозами, не слід повторно заморожувати, їх треба використовувати протягом шести годин. На 13 березня в країні вакциновано 38 237 осіб

(Molnár, Szabina. Olyan lassan halad az oltás Ukrajnában, hogy megromolhat több száz ezer vakcina = [Вакцинація в Україні йде настільки повільно, що сотні тисяч вакцин

можуть зінсуватися] / S. Molnár // *Index.hu.* – Budapest. – 14.03.2021. (<https://index.hu/kulfold/2021/03/14/ukrajna-koronavirus-oltoanyag-oltasi-terv/>).

СУСПІЛЬСТВО

Президент України В. Зеленський підписав указ, який оцінить кількість осіб із подвійним громадянством у країні протягом двох місяців, приділяючи особливу увагу тим, хто обіймає державні та політичні посади. Відповідно до указу, члени виборчих комісій, спостерігачі за виборами не можуть бути з подвійним громадянством, не можуть проводити агітацію на місцевих та національних виборах і не можуть бути членами політичної партії. У цьому контексті звучать заклики розробити законопроект, який заборонив би інститут подвійного громадянства та зобов'язав жителів України відмовитися від свого неукраїнського громадянства

(Elnöki rendelettel kezdik meg a kettős állampolgárok listázását = [Снуок подвійних громадян почне формуватися за указом Президента] // Magyar Nemzet. – Budapest. – 05.03.2021. (<https://magyarnemzet.hu/kulfold/elnoiki-rendelettel-kezdik-meg-a-kettos-allampolgarok-listazasat-9468755/>)).

Тисячі жінок пройшли маршем центром столиці України у Міжнародний жіночий день, щоб привернути увагу до домашнього насильства, яке різко зросло на тлі обмежень, введених для блокування поширення коронавірусу. Багато жінок тримали квіти та одягли традиційні українські національні костюми. За час пандемії випадки домашнього насильства в Україні зросли майже вдвічі. За минулий рік до поліції надійшло 174 386 заяв про домашнє насильство. Учасники акції вимагали ратифікації Україною Стамбульської конвенції – заходу Ради Європи щодо боротьби з насильством щодо жінок

(Thousands of Ukrainian women march against domestic violence = [Тисячі українських жінок вийшли на марш проти домашнього насильства] // The Associated Press. – New York. – 08.03.2021. (<https://apnews.com/article/ukraine-europe-violence-coronavirus-pandemic-kyiv-c86a56064aae7fe37bab0c5e77544c67>)).

У Києві відбулася демонстрація за права жінок. Жінки несли плакати та банери з написами «Ратифікувати Стамбульську конвенцію», «Фемінізм – це свобода вибору», «День матері та жінки – кожен день» та ін. Усього в ході взяли участь близько 2 тис. жінок, а громадський порядок забезпечували 500 поліцейських і бійців Національної гвардії України. На акції був присутній посол Євросоюзу в Україні М. Маасікас

(Kijeve tūkstančiai moterų dalyvavo demonstracijoje už Stambulo konvencijos ratifikavimą = [Тисячі жінок протестують у Києві за ратифікацію Стамбульської конвенції] // Lietuvos rytas. – Vilnius. – 08.03.2021. (<https://www.lrytas.lt/pasaulis/ivykiai/2021/03/08/news/kijeve-tukstanciai-moteru-dalyvavo-demonstracijoje-uz-stambulo-konvencijos-ratifikavima-18562380/>)).

У центрі Києва 8 березня відбувся Марш жінок – акція, покликана привернути увагу до проблем рівності прав жінок і чоловіків та домашнього насильства. Організатори акції стверджують, що пандемія коронавірусу особливо негативно вплинула на жінок: зріс рівень домашнього та ультраправого насильства; жінки становлять більшість працівників соціальної та медичної сфер; вони вимушені в умовах локдауну поєднувати хатні справи, догляд за дітьми й роботу тощо

(Thousands of Ukrainian women march against domestic violence = [Тисячі українських жінок узяли участь в акції проти домашнього насильства] // Independent. – London. – 09.03.2021. (<https://www.independent.co.uk/news/thousands-of-ukrainian-women-march-against-domestic-violence-kyiv-council-of-europe-amnesty-international-b1814087.html>)).

ІСТОРІЯ

Шляхта Республіки Польща довгий час затримувала визнання політичних прав козаків, але нарешті зробила цей крок. Натомість козаки до кінця лавірували між Москвою та Річчю Посполитою. Вони заплатили за це поділом України. Чи був неминучим договір у Переяславі 1654 р., в якому козаки доручали себе опіці царя, який розпочав війну з Москвою, що закінчилася лише в 1667 р.? Якщо Республіка Польща проводила б таку ж політику щодо козаків, це було неминуче. Повстання Б. Хмельницького спалахнуло в 1648 р. і після поразки польських військ під Жовтими Водами, Корсунем та Пилявцями воно поширилося по всій країні, і запорожці дійшли до Львова та Замостя. Ян Казімеж, обраний королем після смерті брата, намагався заспокоїти повстання. Була жорстока громадянська війна, що переривалася численними врегулюваннями, яких жодна зі сторін не думала дотримуватися. Навіть перед загрозою шляхта не була готова визнати суб'єктивність русинської частини держави, а Б. Хмельницький прагнув до максимальної незалежності. Велика перемога Республіки Польща під Берестечком у 1651 р. нічого не змінила. Через рік козаки знищили еліту королівського війська під Батогом

(Chwalba, Andrzej. Cenne zdobycze Moskwy = [Цінна здобич Москви] / A. Chwalba // Rzeczpospolita. – Warsaw. – 05.03.2021. (<https://www.rp.pl/Plus-Minus/303059986-Andrzej-Chwalba-Cenne-zdobycze-Moskwy.html>)).

Хоча скіфи зазвичай відомі в історії як військові кінні кочівники, у результаті нового дослідження міжнародної дослідницької групи на чолі з А. Міллером, дослідником із Мічиганського університету, це тепер ставиться під сумнів. На підставі скелетів, знайдених в українських гробницях, встановлено, що багато скіфських груп вели осілий спосіб життя. Учені досліджували 56 людських скелетів, знайдених у трьох гробницях, розкопаних в Україні. Ізотопи стронцію, вуглецю і кисню, виміряні в зубах і кістках остнків, свідчать про те, що ці люди їли і наскільки вони були рухливі

(Patthy, Loránd. Mégsem voltak teljesen nomádok a szkíták = [I все ж скіфи не були повністю кочівниками] / L. Patthy // Index.hu. – Budapest. – 12.03.2021. (<https://index.hu/techtud/2021/03/12/megsem-volt-teljesen-nomad-nep-a-szkita/>)).

КУЛЬТУРА, ОСВІТА, НАУКА

В Україні Інститут ім. Ю. Емре запустив проєкт під назвою «Ковідоскоп», в якому були представлені роботи професійних і непрофесійних художників. Проєкт сформував глобальний щоденник пандемії. Два відео українського анімаційного кінорежисера і книжкового ілюстратора О. Потьомкіної спонукають людей дивитися на світлу сторону пандемії. Перший відеоролик «Профі самоізоляції» нагадує про правило соціального дистанціювання. У другому відеоролику під назвою «Як вижити під час карантину?» О. Потьомкіна запевнює, що «здоров'я починається з посмішки»

(Yaşar, İrem. Celebrating Women's Day: Unique takes on pandemic by female artists = [Святкування жіночого дня: художниці Unique розглядають пандемію] / İ. Yaşar // Daily

Sabah. – Istanbul. – 07.03.2021. (<https://www.dailysabah.com/arts/reviews/celebrating-womens-day-unique-takes-on-pandemic-by-female-artists>).

«ДахаБраха» – один із найбільш музично винахідливих сучасних українських гуртів і, безумовно, володарі найвищих капелюхів. Троє з чотирьох учасниць – жінки, які вразили публіку по всьому світу на великих фестивалях, таких як Glastonbury і WOMADelaide. Після подій 2014 р. в Україні гурт відзначає свободу своєї країни в музиці. У репертуарі гурту – пісні українською, кримськотатарською, англійською, німецькою, російською мовами

(Brennan, Ian. Gurrumul, Omar Souleyman, 9Bach and DakhaBrakha: the best global artists the Grammys forgot = [Гуррумул, Омар Сулейман, 9Бах і ДахаБраха: найкращі світові гурти, про які забули організатори «Греммі»] / I. Brennan // The Guardian. – London. – 11.03.2021. (<https://www.theguardian.com/music/2021/mar/11/gurrumul-omar-souleyman-9bach-and-dakhabrakha-the-best-global-artists-the-grammys-forgot>)).

ЗАСОБИ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ

Під час виступу на Всеукраїнському форумі «Україна 30. Культура, медіа, туризм» Президент України В. Зеленський заявив, що закриття проросійських телеканалів є виправданим, тому що «112 Україна», ZIK і NewsOne висвітлюють неправдиву інформацію. Саме тому Президент продовжує працювати зі своєю командою, щоб означені медіа більше ніколи не з'являлися ефірі. В. Зеленський також додав, що у нього є серйозні сумніви щодо Громадського телебачення. За його словами, державний канал отримує занадто велику підтримку з боку держави, проте його програми «не найуспішніші»

(Balogh, Krisztina. Folytatódik az ukrán elnök átmokfutása, az internetről is száműzné a betiltott csatornákat = [В. Зеленський повністю змусить замовкнути опозиційні ЗМІ] / K. Balogh // Index.hu. – Budapest. – 09.03.2021. (<https://index.hu/kulfold/2021/03/10/ukrajna-media-kulfold-volodimir-zelenszkij-harom-tevecsatorna-internetrol-is-szamuszne/>)).

ТУРИЗМ

Британське видання The Telegraph склало список з 30 мандрівок річками світу, в які варто вирушити. І серед рекомендованих напрямів є й 12-денна подорож «серцем України». Британське видання радить туристам спробувати спуститися по Дніпру з Києва до Одеси, щоб насолодитися українськими краєвидами. «Острови й озера Дніпровської дельти – це скриня зі скарбами дикої природи», – пише The Telegraph. Видання додає, що місто Одеса «всіяне архітектурними перлинами»

(Macefield, Sara. The 30 best river cruises for 2021 and beyond = [30 найкращих річкових круїзів на 2021 рік і надалі] / S. Macefield // The Telegraph. – London. – 09.03.2021. (<https://www.telegraph.co.uk/travel/cruises/river-cruises/30-best-river-cruises-2021-beyond/>)).

НАДЗВИЧАЙНІ ПОДІЇ

Автобус, що перевозив десятки українських громадян, зірвався в кювет у Польщі, внаслідок чого загинуло шість людей та 41 людину поранено. Аварія сталася близько опівночі на автостраді А4 поблизу міста Ярослав, що на Південному Сході Польщі, біля кордону з Україною. Автобус мав український номерний знак та 57 пасажирів – громадян України, також двох водіїв, які їхали з Польщі в Україну. У великій рятувальній операції взяли участь десятки пожежників, фельдшерів та гелікоптери, що доставляли постраждалих до лікарень. Причини аварії не вказано. Багато українців регулярно їздять на роботу до Польщі – держави Європейського Союзу на західному кордоні України. Українці

заповнюють прогалини на ринку праці в Польщі, яка за останні роки зазнала швидкого економічного зростання

(6 Ukrainians die, dozens injured in bus crash in Poland = [Шість українців загинули, десятки постраждали внаслідок аварії автобуса в Польщі] // The Associated Press. – New York. – 06.03.2021. (<https://apnews.com/article/ukraine-europe-poland-accidents-europe-2dca8bf0bdd9816e7a9ffeb299b1c6f3>)).

Президент Польщі А. Дуда висловив співчуття українцям, родичі яких загинули в аварії автобуса на автостраді А4, в якій шестеро людей загинуло та 41 особа отримала поранення. За словами заступника міністра охорони здоров'я Польщі, 10 людей наразі перебувають у важкому стані. Поранених перевезли до провінційної лікарні в Перемишлі, Центру медичної допомоги в Ярославі, провінційної лікарні № 2 у Жешуві, лікарні в Рудні-Малій та повітові лікарні в Пшеворську та Любачові

(Wypadek autokaru z obywatelami Ukrainy. Prezydent Duda pisze o «głębokim smutku» = [ДТП з громадянами України. Президент А. Дуда висловив співчуття] // Do Rzeczy. – Warsaw. – 06.03.2021. (<https://dorzeczy.pl/kraj/174883/kondolencje-prezydenta-dudy-dla-rodzino-fiar-wypadku-autokaru.html>)).

ДТП українського автобуса сталася поблизу міста Радимно Підкарпатського воєводства, за 30 км від кордону з Україною. Автобус сполученням Познань – Херсон, в якому перебувало 57 осіб, зокрема двоє водіїв, перекинувся, з'їжджаючи з автомагістралі А4 до пункту обслуговування пасажирів Кашице. За попередньою інформацією, водій автобуса наїхав на огорожувальні стовпчики. У результаті шість осіб загинуло на місці, 35 потрапило до лікарень. Дев'ять із 35 постраждалих у ДТП перебувають у тяжкому стані

(Pologne: six morts dans l'accident d'un autocar ukrainien = [Польща: шість загиблих у результаті аварії українського автобуса] // Le Figaro. – Paris. – 06.03.2021. (<https://www.lefigaro.fr/flash-actu/pologne-six-morts-dans-l-accident-d-un-autocar-ukrainien-20210306>)).

На автостраді А4 поблизу польського міста Перемишль сталася аварія автобуса, в результаті якої загинуло шість українців. Поліція допитала одного з водіїв автобуса. Постраждалих доставили до лікарень Перемишля та інших міст. Гелікоптери польської медичної авіаційної рятувальної служби та армії допомогли перевезти постраждалих

(Tragiczny wypadek autokaru. Przesluchano drugiego kierowcę = [Трагічна аварія. Допитали другого водія] // Do Rzeczy. – Warsaw. – 07.03.2021. (<https://dorzeczy.pl/kraj/174994/tragiczny-wypadek-autokaru-przesluchano-drugiego-kierowce.html>)).

На території 40 бригади тактичної авіації у Василькові під Києвом автомобіль врізався у щойно модернізований літак. Військові повідомили, що літак саме буксирували на авіаційну стоянку. Внаслідок зіткнення з легковиком літак і авто загорілися, але їх вдалося вчасно загасити

(Manea, Dragos. Accident bizar în Ucraina: un avion MIG-29 a fost distrus de un căpitan beat = [Аварія в Україні: літак МІГ-29 зазнав ушкоджень] / D. Manea // Evenimentul Zilei. –

Bucuresti. – 13.03.2021. (<https://evz.ro/accident-bizar-in-ucraina-un-avion-mig-29-a-fost-distruse-un-capitan-beat.html>).

ДОНБАС

Катастрофічна ситуація з пандемією коронавірусу склалася в окупованому Донбасі. За офіційною інформацією, минулого року на Донбасі померло 1378 людей, а кількість хворих пацієнтів на січень 2021 р. становила 15 317. За офіційною статистикою, тих, хто хворіє на коронавірус, не завжди ідентифікують як жертв пандемії. У них може бути діагностований інфаркт, інсульт або важка пневмонія. Збільшення захворюваності та смертності на окупованій території відбувається ще тому, що на Донбасі йде війна. Якщо порівняти відсоток смертності на окупованих територіях із показником цивілізованого світу, то очевидно, що він значно вищий. Наприклад, показник майже у шість разів вищий, ніж у США та в чотири рази вищий, ніж в Україні

(Богданова, Милена. *Ужасяващи данни за коронавируса в окупирания Донбас = [Страшні дані про коронавірус на окупованому Донбасі] / М. Богданова // Факти. – Sofia. – 04.03.2021.* (<https://fakti.bg/world/558873-ujasavashti-danni-za-koronavirusa-v-okupirania-donbas>)).

КРИМ

У населених пунктах на Південному березі Криму місцевою владою приймаються обмежувальні заходи щодо економії питної води. Безперебійне постачання питної води стає дедалі більш серйозною проблемою на півострові. Поки півострів належав Україні, вода в Крим надходила з Дніпра. Після анексії у 2014 р. Крим виявився відрізним від Північно-Кримського каналу, яким у цей район надходила вода з Дніпра

(Molnár, Szabina. *Akadozik a vízellátás Krímben = [Обмеження водопостачання в Криму] / S. Molnár // Index.hu. – Budapest. – 01.03.2021.* (<https://index.hu/kulfold/2021/03/01/ivoviz-oroszorszag-ukrajna-krim-felsziget/>)).

НОВИНИ ЗІ СТАНУ СЕПАРАТИСТІВ

У самопроголошеній Донецькій Народній Республіці багато центрів утримання під вартою, де утримуються 9 тис. засуджених. М. Луневські пише про Донецьку «Луб'янку» на шпальтах Rzeczpospolita. Автор зазначає, що в'язниця, яка отримала назву «Ізоляція», являє собою поєднання тортур Абу-Грейб і концентраційного табору радянських часів. У камерах без вікон сидять ув'язнені, іноді зовсім невинні. У кімнаті для допитів, а точніше тортур, охоронці б'ють струмом і гвалтують засуджених

(Salik, Hubert. *Przerazające życie w Izolacji = [Жахливе життя в «Ізоляції»] / H. Salik // Rzeczpospolita. – Warsaw. – 12.03.2021.* (<https://www.rp.pl/Plus-Minus/210319774-Przerazajace-zycie-w-Izolacji.html>)).

АКЦІЇ ПРОТЕСТУ

У Києві за участю народних депутатів «Опозиційної платформи – За життя» і працівників нещодавно закритих за рішенням РНБО телеканалів влаштували акцію протесту біля офісу представництва Євросоюзу в Україні. Мета акції – звернути увагу Ш. Мішеля на «протизаконне закриття телеканалів» і «наступ влади України на свободу слова»

(Стойчев, Росен. *Протест за свободата на медиите в Украйна = [Протестна акція за свободу ЗМІ в Україні] / Р. Стойчев // Факти. – Sofia. – 02.03.2021.* (<https://fakti.bg/world/558294-protest-za-svobodata-na-mediite-v-ukraina>)).

ІМІДЖ УКРАЇНИ В МІЖНАРОДНІЙ СФЕРІ

Більшість зарубіжних публікацій, що розкривають питання діяльності України на міжнародній арені (47 % від усіх публікацій), присвячені діяльності Європейського Союзу (14 %).

Діаграма 9. Питання зовнішньої політики у висвітленні України в іноземних ЗМІ (доля публікацій за період 1-15 березня 2021 року)

Більшість зарубіжних видань активно коментували візит до України голови Європейської ради Шарля Мішеля, який сфокусувався на можливостях допомоги Європейського Союзу для максимального скорочення терміну постачання вакцин в Україну. Шарль Мішель запевнив, що ЄС намагається демонструвати якомога сильнішу солідарність з Україною та відзначив завзятість України під керівництвом Президента Володимира Зеленського щодо реформування країни. В контексті коментарів зарубіжних медіа щодо результатів зустрічі Верховного представника Європейського Союзу з питань закордонних справ і політики безпеки Жозепа Борреля з послом ЄС в Росії Маркусом Едерером стало відомо, що окремі високопоставлені чиновники Європейського Союзу в приватному порядку виступили за «менше войовничий підхід» до відносин з Росією. Зокрема, Маркус Едерер стверджує, що позиція ЄС щодо Росії застаріла і занадто сфокусована на українському конфлікті, і їй

необхідно рухатися далі. На шпальтах впливових ЗМІ опубліковано зауваження експертів про те, що такі заяви призводять до розбіжностей з деякими державами-членами ЄС, які не підтримують дії Кремля.

Світова преса також пильно розглядала розвиток українсько-американських відносин (13 %) зокрема, і в контексті санкцій (13 %). Інтернет-джерела висловлюють занепокоєння, що за майже 50 днів перебування на посаді президента Джо Байден поспілкувався з близько двох десятків світових лідерів, від союзників до ворогів, а Президент України Володимир Зеленський, ключовий партнер на передовій поля бою з Росією і людина, яка мимоволі опинилася в центрі уваги імпічменту Дональда Трампа, все ще чекає своєї черги. Світові медіа активно коментують надання США безпекової допомоги Україні, яка включає летальну зброю для більш ефективного протистояння гібридній агресії з боку Росії.

За період дослідження з 1 по 15 березня, Євразійський центр Атлантичної ради опублікував новий випуск звіту «Байден і Україна: стратегія для нової адміністрації», який є дорожньою картою того, як адміністрація президента США Джо Байдена може повернути відносини з Україною в потрібне русло, одночасно закликаючи Президента Володимира Зеленського до прихильності тривалим реформам в країні та ефективній участі в мирному процесі, щоб покласти край конфлікту в країні.

Зарубіжні ЗМІ докладно висвітлювали внесення США до санкційного списку олігарха і колишнього державного чиновника України Ігоря Коломойського, який, перебуваючи на посаді голови Дніпропетровської обласної державної адміністрації України з 2014 по 2015 рік, брав участь у корупційних діяннях, що підривали верховенство права і довіру української громадськості до демократичних інститутів і процесів урядування, включаючи використання свого політичного впливу та офіційної влади для особистої вигоди.

Санкційна політика США викликала інтерес світових ЗМІ також стосовно російського проєкту «Північний потік-2», що загрожує інтересам США, Польщі та України. Зокрема, зарубіжні оглядачі констатують, що США вже ввели санкції проти ключових суб'єктів, які беруть участь у цьому проєкті, і активно розглядають додаткові санкції проти добудови російського газогону. Світові медіа підкреслюють, що в Конгресі й серед ширшого керівництва Демократичної та Республіканської

партій США існує тверда згода стосовно занепокоєння газопроводом «Північний потік-2».

Війна на Донбасі (10 %) неодноразово потрапляла в спектр висвітлення світовими медіа за період 1-15 березня 2021 року. Міжнародні оглядачі коментували новий український план мирного врегулювання конфлікту на Донбасі в рамках «нормандського формату» та заяву Президента України Володимира Зеленського щодо його наміру зустрітися окремо з кожним з учасників «нормандської четвірки», якщо зустріч України, Німеччини, Франції і Росії в означеному форматі, буде постійно відтерміновуватися. На думку деяких зарубіжних оглядачів, загострення конфлікту на Донбасі пов'язане із санкціями щодо Віктора Медведчука і його проросійських телеканалів.

Зарубіжні ЗМІ коментували також українсько-російські відносини (8 %). Зокрема, «The New York Times» розмістив рецензію на книгу американського автора Стіва Перрі «Тіні Імперії», в якій досліджується питання, як еволюція Росії була пов'язана з її імперіалістичними планами, задаючись питанням: чи створила Росія імперію або процес імперіалізму створив Росію. Водночас автор аналізує проблему імперіалістичної позиції Росії щодо України загалом та Криму, зокрема. На тлі загострення ситуації в зоні конфлікту на Донбасі, звучали коментарі зарубіжних оглядачів щодо обстрілу російськими збройними формуваннями на Донбасі позицій Збройних сил України, який не є вогнем у відповідь чи самообороною та є грубим порушенням усіх досягнутих раніше домовленостей про перемир'я.

Аналізуючи міжнародні позиції України, світові ЗМІ загострили увагу на українсько-словацьких стосунках (8 %). Інформаційним приводом послужило висловлювання прем'єр-міністра Словаччини Ігоря Матовича під час радіоінтерв'ю, під час якого на запитання журналіста, що глава словацького уряду пообіцяв росіянам за постачання вакцини «Спутник V», Ігор Матович пожартував: "Закарпатську Україну". Світові медіа прокоментували відповідь українського дипломатичного відомства щодо некоректного висловлювання словацького прем'єр-міністра, яке може зіпсувати надзвичайно дружні та щирі відносини між Україною та Словаччиною.

Активно обговорюваними на шпальтах зарубіжних ЗМІ стали українсько-угорські відносини (6 %) на тлі нових суперечок, цього разу стосовно плану України

щодо ліберальної політики подвійного громадянства. Деякі аналітики не виключають, що заборона подвійним громадянам займати керівні посади в урядових установах може вплинути на угорців Закарпаття, серед населення якого є подвійні громадяни.

За період з 1 по 15 березня 2021 року провідні світові медіа достатньо значну увагу приділили проблемам газогонів, зокрема «Північному потоку-2» (5%), міжнародній військовій співпраці, здебільшого, України та США, та міжнародному економічному співробітництву, де найбільше уваги приділялося торговельним відносинам України і Китаю (по 3%) та іншим питанням (14%).

Діаграма 10. Міжнародна політика України в найбільш інформативних іноземних ресурсах (доля публікацій за період 1-15 березня 2021 року)

Українська проблематика в міжнародному контексті найбільший резонанс викликала в інтнет-ЗМІ таких країн, як: Болгарія («Факти» – 24% всієї відібраної інформації про міжнародні стосунки України), США («Atlantic Council» – 14%), Росія («Известия» – 11%), Угорщина («Index.hu» – 9%), Литва («Lietuvos rytas» – 7%), Великобританія та Китай («Independent» і «Жэньминь жибао» – по 5%).

БІБЛІОГРАФІЧНО-ІНФОРМАЦІЙНІ МАТЕРІАЛИ

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ

Президент України В. Зеленський закликав Європейський Союз посилити санкції проти Росії. Він також подякував блоку за «політичну підтримку, дипломатичний та санкційний тиск на Росію». «Україна прагне досягти миру і повернути окуповані території. Приїзд до України голови Європейської ради Ш. Мішеля свідчить про те, що Україна не залишається одна в цій країні», – сказав Президент

(Стайков, Анатоли. Володимир Зеленски призова ЕС: Затегнете санкциите срещу Русия! = [Володимир Зеленський закликав ЕС посилити санкції проти Росії] / А. Стайков // Факти. – Sofia. – 02.03.2021. (<https://fakti.bg/world/558378-volodimir-zelenski-prizova-es-zategnete-sankciite-sreshtu-rusia>)).

Голова Європейської ради Ш. Мішель під час візиту в Україну заявив, що «Європейський Союз продовжить санкції проти Росії за підтримку проросійських сепаратистів на Сході України». Ш. Мішель наголосив, що Росія – «країна в конфлікті, а не посередник»

(Шарл Мишел у Украјини: ЕУ ће задржати санкције Русији = [Шарль Мішель в Україні: ЕС продовжить російські санкції] // Политика. – Belgrad. – 02.03.2021. (<http://www.politika.rs/scc/clanak/474061/>)).

Голова Європейської ради Ш. Мішель під час перебування з візитом в Україні провів пресконференцію з Президентом України В. Зеленським. Напередодні В. Зеленський і Ш. Мішель відвідали КПВВ «Щастя» на лінії розмежування в Луганській області, де голова Європейської ради оголосив про початок програми економічної допомоги для цього регіону. ЄС також допоможе встановити додаткові контрольні-пропускні пункти на передовій

(Джамбазов, Денис. Ето срещу кои руснаци са насочени американските санкции = [Росіяни, проти яких спрямовані санкції США] / Д. Джамбазов // Факти. – Sofia. – 03.03.2021. (<https://fakti.bg/world/558404-eto-sreshtu-koi-rusnaci-sa-nasocheni-amerikanskite-sankcii>)).

Голова Європейської ради Ш. Мішель пообіцяв посилити підтримку України, відвідавши район КПВВ «Щастя» на Луганщині разом з Президентом України В. Зеленським. «ЄС надав Україні значну підтримку для пом'якшення наслідків конфлікту, і цього року ми починаємо нову програму підтримки економічного розвитку та державних послуг у цих регіонах», – заявив Ш. Мішель. За його словами, допомога ЄС охоплюватиме фінансування пунктів пропуску поблизу зони конфлікту. В. Зеленський подякував Ш. Мішелю, зазначивши, що його візит є «демонстрацією того, що Україна не залишиться одна»

(Top EU official pledges more support for Ukraine = [Найвища посадова особа ЄС обіцяє посилити підтримку України] // Independent. – London. – 03.03.2021. (<https://www.independent.co.uk/news/world/europe/top-eu-official-pledges-more-support-for-ukraine-charles-michel-ukraine-official-support-country-b1810934.html>)).

Україну з робочим візитом відвідав голова Європейської ради Ш. Мішель. Разом із Президентом України В. Зеленським він відвідав Донбас. Високий гість запевнив, що санкції Європейського Союзу проти Російської Федерації залишатимуться в силі, аж поки будуть виконані Мінські угоди

(Шарль Мішель в Україні // Міст. – Торонто. – 03.03.2021. (<https://meest-online.com/ukraine/events/sharl-mishel-v-ukrajini/>)).

Під час свого першого візиту в Україну голова Європейської ради Ш. Мішель провів переговори з Президентом України В. Зеленським. Політики відвідали КПВВ «Щастя» на Сході країни. Ш. Мішель пообіцяв розширити підтримку України, заявивши, що «Європи без України немає». «Угода про асоціацію між Україною та ЄС є найбільш амбіційною, всеосяжною угодою, яку ЄС має з іншою країною», – заявив голова Європейської ради. «ЄС надав безпрецедентну підтримку Україні та її процесу реформ – 16 мільярдів євро з 2014 р.», – сказав Ш. Мішель. Він зазначив, що ЄС уже надав Україні 190 млн євро для допомоги у боротьбі з коронавірусом та допомагає країні отримати доступ до вакцин

(Top EU official vows more support for Ukraine = [Найвища посадова особа ЄС обіцяє посилити підтримку України] // Independent. – London. – 04.03.2021. (<https://www.independent.co.uk/news/top-eu-official-vows-more-support-for-ukraine-eu-ukraine-charles-michel-support-official-b1811943.html>)).

Президент України В. Зеленський зустрівся з головою Європейської ради Ш. Мішелем, який прибув з візитом до Києва. Разом із Президентом України В. Зеленським Ш. Мішель долучився в режимі відеовключення до Всеукраїнського форуму «Україна 30. Розвиток правосуддя» з контрольного пункту в'їзду-виїзду (КПВВ) «Щастя». Також Ш. Мішель зустрівся з командуванням Об'єднаних сил та спостерігачами Спеціальної моніторингової місії ОБСЄ. Також він провів зустріч із представниками антикорупційних інституцій та відвідав центр вакцинації. Завершальною частиною візиту до столиці стали переговори та спільна пресконференція з В. Зеленським

(Gnauck , Gerhard. Wie geht es weiter im Kampf gegen Korruption? = [Що далі в боротьбі з корупцією?] / G. Gnauck // Frankfurter Allgemeine. – Frankfurt am Main. – 04.03.2021. (<https://www.faz.net/aktuell/politik/ausland/charles-michel-in-ukraine-huerden-im-kampf-gegen-korruption-17225935.html>)).

Рада Європейського Союзу продовжила санкції для семи чиновників часів правління В. Януковича ще на рік – до 6 березня 2022 р. та на одного – до 6 вересня 2022 р. Наразі Рада виключила колишнього Прем'єр-міністра С. Арбузова і колишнього міністра освіти Д. Табачник зі списку колишніх високопоставлених українських чиновників, які підпадають під заморожування активів через незаконне привласнення державних коштів

(ES pratęsė sankcijas V. Janukovičiui, atšaukė buvusiam Ukrainos premjerui S. Arbuzovui = [ЄС продовжує санкції проти В. Януковича, скасувавши їх проти колишнього українського прем'єр-міністра С. Арбузова] // Lietuvos rytas. – Vilniaus. – 05.03.2021. (<https://www.lrytas.lt/pasaulis/ivykiai/2021/03/05/news/es-pratese-sankcijas-v-janukovyciui-atsauke-buvusiam-ukrainos-premjerui-s-arbuzovui-18530745/>)).

Європа розглядає нові варіанти у відносинах із Росією. Це стало зрозуміло під час зустрічі посла ЄС у Росії М. Едерера з Верховним представником Європейського Союзу з питань закордонних справ і політики безпеки Ж. Боррелем. Зокрема, було запропоновано переглянути підхід у двосторонніх відносинах стосовно України. ЄС наполягає на дотриманні Мінських домовленостей. Більшість європейських країн підтримують дотримання існуючих принципів

(Стойчев, Росен. ЕС търси нов план за Русия = [ЄС шукає новий план для Росії] / Р. Стойчев // Факти. – София. – 13.03.2021. (<https://fakti.bg/world/561507-es-tarsi-nov-plan-za-rusia>)).

НАТО

На зустрічі міністрів оборони НАТО стало відомо, що країни-члени збираються створити нову стратегію розвитку НАТО, в якій уперше після закінчення холодної війни Росію назвали «головною військовою загрозою». Зокрема, глава Пентагону Л. Остін пообіцяв Україні допомогу в боротьбі з «російською агресією». В американському оборонному бюджеті на 2021 р. передбачається виділення Україні військової допомоги в розмірі 250 млн дол. «У США нова адміністрація президента-демократа Д. Байдена буде приділяти більше уваги Україні», – вважає керівник Центру північноамериканських досліджень ІСЕМВ РАН В. Журавльова. На думку експерта, «Україна буде активним чином використовуватися і дедалі частіше з'являтися в політичній риторичі». При цьому В. Журавльова вважає, що «поки ніхто не збирається приймати Україну в НАТО»

(Логонова, Ксенія. НАТО как предчувствие: альянс ждет реформ от ждущей членства Украины = [НАТО як передчуття: Альянс чекає реформ від України] / К. Логонова // Известия. – Москва. – 07.03.2021. (<https://iz.ru/1133270/kseniia-loginova/nato-kak-predchuvstvie-alians-zhdet-reform-ot-zhdushchei-chlenstva-ukrainy>)).

В Одеський морський порт, що розташований на Півдні України, зайшли чотири судна Постійної групи НАТО з розмінування /SNMCMG2/. У складі делегації – турецьке судно забезпечення S. Mehmet Pasa, а також протимінні судна ВМС Туреччини, Іспанії та Румунії – Аувалік, Таїо і Лупу Дінеску. Програма візиту передбачає протокольні зустрічі з командуванням українського флоту і спільні навчання в акваторії Чорного моря

(В порт на юге Украины вошли четыре корабля НАТО = [У порт на Півдні України увійшли чотири судна НАТО] // Жэньминь жибао. – Пекін. – 11.03.2021. (<http://russian.people.com.cn/n3/2021/0311/c31520-9827936.html>)).

МІЖНАРОДНІ ФІНАНСОВІ ІНСТИТУТИ

Цього року Україна отримає лише один транш фінансової допомоги від Міжнародного валютного фонду. Такий сценарій був включений до прогнозу міжнародного рейтингового агентства Fitch Ratings: «Ми очікуємо цього року одного платежу від МВФ у сумі 0,7 мільярда доларів. Україна отримає 1,5 мільярда доларів з інших джерел. Ми також припускаємо, що випуск єврооблігацій буде більший за запланований – на рівні 1,4 мільярда доларів та зменшення бюджетних резервів на 0,2 % ВВП», – ідеться в комюніке Fitch. У другій половині року МВФ посилить тиск на Україну з метою виконання умов фонду, що спричиняє необхідність виконання боргових зобов'язань держави у вересні на суму 2,2 млрд дол., а також різке збільшення потреби у фінансуванні бюджету на кінець року. «Державне фінансування на 3 мільярди доларів, спрощений графік погашення на наступні

півроку та наявна внутрішня ліквідність забезпечують певний простір для фінансування», – заявило агенство

(Trusewicz, Iwona. MFW nie popuści Ukrainie. W tym roku tylko jedna transza = [МВФ не відпустить Україну. Цього року лише один транш] / I. Trusewicz // Rzeczpospolita. – Warsaw. – 01.03.2021. (<https://www.rp.pl/Gospodarka/303019946-MFW-nie-popusci-Ukrainie-W-tym-roku-tylko-jedna-transza.html>)).

ЕКОНОМІЧНА ВІЙНА ТА САНКЦІЇ

США ввели санкції щодо українського бізнес-магната, якого вважають найвпливовішою фігурою в країні за межами уряду, що свідчить про новий агресивний підхід адміністрації Д. Байдена до боротьби з корупцією в Україні. Бізнесмен І. Коломойський, нафтовий та медіа-магнат, уже перебував під слідством у США за звинуваченням у розкраданні та шахрайстві. В Україні, як пише автор матеріалу, він є одним з найвідоміших представників пострадянських олігархів, а також союзником і «політичним альбатросом» Президента В. Зеленського. Після української революції 2014 р. І. Коломойський зіграв позитивну роль для України у фінансуванні одного з найбільших і ефективних воєнізованих формувань, які борються з російською військовою інтервенцією в той час, як регулярна армія перебувала в занепаді. Дії адміністрації американського президента відбили стратегію Д. Байдена з наведення порядку у внутрішній політиці України як кращого захисту від російського впливу. На думку автора, це забезпечить В. Зеленському міжнародну підтримку для повного розриву з олігархом, якщо «він того забажає»

(Kramer, Andrew. U.S. Sanctions Key Ukrainian Oligarch = [Санкції США щодо ключового українського олігарха] / A. Kramer // Atlantic Council. – Washington. – 05.03.2021. (<https://www.nytimes.com/2021/03/05/world/europe/ukraine-sanctions-oligarch-kolomoisky.html?searchResultPosition=1>)).

Держсекретар США Е. Блінкен заявив, що колишній губернатор Дніпропетровської області І. Коломойський був замішаний у корупційних угодах і використовував свою політичну владу в особистих цілях. За його словами, в цьому контексті були введені санкції. Е. Блінкен додав, що І. Коломойський продовжує працювати над підривом демократичних процесів в Україні, що представляє серйозну загрозу для майбутнього країни. На думку спостерігачів, інформує Index.hu, Президент України В. Зеленський дедалі більше «намагається дистанціюватися від І. Коломойського»

(Németh, Tamás. Az oligarchát, a feleségét és a gyerekeit is kitiltotta Amerika = [Америка ввела санкції проти українського олігарха і його сім'ї] / T. Németh // Index.hu. – Budapest. – 05.03.2021. (<https://index.hu/kulfold/2021/03/05/az-oligarchat-annak-feleseget-es-a-gyerekeit-is-kitiltotta-amerika/>)).

США включили І. Коломойського, одного з найбагатших українців країни, до санкційного списку за корупцію. І. Коломойський, який був губернатором Дніпропетровської області в період 2014–2015 рр., офіційно потрапив до санкційного списку за корупцію. До його дружини та дітей, які, як і він, не можуть в'їхати до США, також було застосовано санкції, а їхні активи були заморожені. Рішення про санкції підтверджує бажання США підтримати реформи в політичній, економічній та судовій сферах України

(Петроа, Ангел. САЩ санкціонираха за корупция един от най-богатите украинци, бивши работодател на Зеленски = [США ввели санкції проти одного з

найбагатших українців, колишнього роботодавця В. Зеленського] / А. Петроа // Дневник. – Sofia. – 05.03.2021. (https://www.dnevnik.bg/sviat/2021/03/05/4182510_sasht_sankcioniraha_za_korupciia_edin_ot_nai-bogatite/).

США запровадили санкції проти українського олігарха І. Коломойського та його найближчих родичів. Про це йдеться в заяві держсекретаря США Е. Блінкена, яку цитує посольство США в Україні. Крім самого І. Коломойського, до санкційного списку потрапили члени найближчої родини – його дружина, дочка та син

(Стойчев, Росен. САЩ се захванаха с работодател на Зеленски = [США взяли на себе роботодавця В. Зеленського] / Р. Стойчев // Факти. – Sofia. – 05.03.2021. (<https://fakti.bg/world/559232-sasht-se-zahvanaha-s-rabotodatel-na-zelenski>)).

США заборонили в'їзд у країну українському мільярдеру І. Коломойському. Причиною є звинувачення в корупції та підриві демократії під час його повноважень губернатором Дніпропетровської області у 2014–2015 рр. Тоді, за даними Державного департаменту, І. Коломойський брав участь у значних корупційних схемах і використовував свій політичний вплив для особистої вигоди. І. Коломойський був одним із найближчих соратників В. Зеленського, який певний період працював на телеканалі обвинуваченого олігарха

(Стайков, Анатоли. Наказание! САЩ забраниха на украински милиардер да влиза в страната = [Покарання! США заборонили в'їзд в Україну українському мільярдеру] / А. Стайков // Факти. – Sofia. – 06.03.2021. (<https://fakti.bg/world/559269-nakazanie-sasht-zabranaha-na-ukrainski-miliarder-da-vliza-v-stranata>)).

США запровадили санкції проти українського олігарха І. Коломойського, що підкреслило підтримку США євроатлантичної інтеграції України. Юрисконсульт Центру протидії корупції Т. Шевчук вважає, що «Україна стане важливим полем битви, де США зможуть продемонструвати ефективність практичних інструментів деолігархізації». Як пише старший науковий співробітник Атлантичної ради Д. Френсіс, «дії Держдепартаменту є заохоченням антикорупційної кампанії Президента України В. Зеленського і підкреслюють, що Сполучені Штати допоможуть покарати корумпованих суб'єктів за злочини, які вони скоїли у своїх країнах»

(Dickinson, Peter. US sanctions Ukrainian oligarch Ihor Kolomoisky = [США вводять санкції проти українського олігарха Ігоря Коломойського] / Р. Dickinson // Atlantic Council. – Washington. – 09.03.2021. (<https://www.atlanticcouncil.org/blogs/ukrainealert/us-sanctions-ukrainian-oligarch-ihor-kolomoisky/>)).

США ввели санкції проти українського олігарха І. Коломойського. Проблеми почалися і в інших українських олігархів, зокрема у Р. Ахметова і Д. Фірташа. Представники великого українського бізнесу потрібні були США для зміцнення влади у 2014–2016 рр. Тепер, на думку автора статті І. Кармазіна, їх сприймають як конкурентів у боротьбі за український політичний і економічний простір. Логіка зовнішнього управління говорить, що місце українських олігархів повинні зайняти транснаціональні корпорації. Політолог Р. Бортник бачить у справі І. Коломойського кілька мотивів. «З одного боку, є загальний курс

на деолігархізацію України. З іншого боку, є претензії персонально до І. Коломойського. У Вашингтоні думають, що він, як і раніше, керує В. Зеленським. І Президента таким чином ставлять перед вибором між США і олігархом. Думаю, США спробують якщо не видавити мільярдера з країни, то хоча б помітно знизити його вплив на українську політику», – зазначає експерт

(Кармазин, Игорь. Чужой против хищников: как США борются против украинских олигархов = [Чужий проти хищників: як США борються проти українських олігархів] / И. Кармазин // Известия. – Москва. – 10.03.2021. (<https://iz.ru/1134530/igor-karmazin/chuzhoi-protiv-khishchnikov-kak-ssha-boriutsia-protiv-ukrainskikh-oligarkhov>)).

Державний секретар США Е. Блінкен визнав, що проєкт «Північний потік-2» загрожує інтересам США, Польщі та України. «Ми вже ввели санкції проти ключових суб'єктів, які беруть участь у цьому проєкті, й ми активно розглядаємо додаткові санкції, якщо хтось із них потрапить під них, підтримуючи будівництво газопроводу», – заявив Е. Блінкен під час слухань у комітеті Сенату США. Він визнав, що «Північний потік-2» побудований на 95 %. Американські та українські експерти закликали Вашингтон зупинити «Північний потік-2» під час Київського Безпекового Форуму. Звернення підписали, серед інших, Ф. Фукуяма, колишні послы США в Україні, колишній Прем'єр-міністр України А. Яценюк та інші українські політики. «Якщо газогін буде завершено, це загрожує євроатлантичній єдності та позбавить Україну значних доходів від транспортування газу, – попереджають підписанти листа. – США та Україна повинні проконсультуватися щодо того, як створити та підтримувати спільну трансатлантичну позицію проти добудови цього газопроводу і які дії Росія може вжити, якщо скасувати санкції щодо цього будівництва»

(Jakóbiak, Wojciech. USA chcą poszerzyć sankcje wobec Nord Stream 2, który może czekać nowa przeszkoda w Niemczech = [США хочуть продовжити санкції проти «Північного потоку-2», який може зіткнутися з новою перешкодою в Німеччині] / W. Jakóbiak // Biznes Alert. – Warszawa. – 11.03.2021. (<https://biznesalert.pl/nord-stream-2-sankcje-usa-pozwolenie-niemcy-przeszkoda-energetyka-gaz/>)).

ПРОБЛЕМИ ГАЗОГОНІВ

Прессекретар Міністерства закордонних справ Німеччини М. Адебах визнала, що між США та Німеччиною не ведеться переговорів щодо майбутнього проєкту газопроводу «Північний потік-2», на який поширюються санкції США. «Нафтогаз України» продовжує критикувати «Північний потік-2», але готується до можливої добудови цього газопроводу та обходу України в постачанні російського газу до Європи. «Ми готувалися до такого сценарію. Якщо поглянути на цифри за літо, ви зможете побачити баланс завдяки хорошим цінам на поставки з наших газосховищ і повній інтеграції з європейською газотранспортною системою», – заявив президент «Нафтогаз України» А. Коболев. За його словами, «існує ризик втрати доходів від передачі та загроза безпеці постачання, але не потрібно боятися нестачі палива»

(Jakóbiak, Wojciech. Niemcy potwierdzają, że nie ma rozmów o układzie na rzecz «Nord Stream-2» = [Німеччина підтверджує, що про переговори щодо «Північного потоку-2» не йдеться] / W. Jakóbiak // Biznes Alert. – Warszawa. – 02.03.2021. (<https://biznesalert.pl/nord-stream-2-sankcje-usa-rozmowy-usa-niemcy-dementi-energetyka-gaz/>)).

Поступово наближається завершення будівництва газопроводу «Північний потік-2». На сьогодні у будівельників залишається менше 200 км трубопроводу, який вони повинні

прокласти. Рішення, які будуть прийняті протягом найближчих кількох тижнів, визначать, чи буде газ коли-небудь протікати через «Північний потік-2». Існує суворая реальність національних інтересів США, які вимагають припинення «Північного потоку-2». Міністри закордонних справ Польщі та України закликали Д. Байдена «використати всі наявні в його розпорядженні засоби, щоб не допустити завершення проєкту», який може принести користь Росії і допоможе продовжити війну на Донбасі

(Атанасова, Марія. Време е «Северен поток-2» = [Настав час «Північного потоку-2»] / М. Атанасова // Факти. – Sofia. – 03.03.2021. (<https://fakti.bg/world/558509-vreme-e-severen-potok-2-da-bade-matiran>)).

На думку виконавчого директора Дослідницького центру енергетичної галузі України О. Харченка, в Україні і в більшій частині Європи вважають, що санкції США навмисно не вводяться, щоб дозволити Кремлю закінчити «Північний потік-2». Ще у 2016 р. на Петербурзькому економічному форумі заступник голови «Газпрому» О. Міллер оголосив, що з введенням в експлуатацію ліній «Північний потік-2» і «Турецький потік» «Газпром» виведе з експлуатації тисячі кілометрів трубопроводів і компресорних станцій у своєму центральному коридорі, які ведуть в Україну. Ось чому, вважає автор статті, до обіцянок Німеччини або Росії зберегти в силі українську позицію щодо газогону ставляться з таким скептицизмом. Сам український газопровід може залишитися недоторканим, але трубопроводів, що доставляють російський газ в Україну, більше не буде. І Європа виявиться заручницею «путінського газу, путінських цін і вимог В. Путіна»

(Francis, Diane. Is the US still committed to stopping Putin's pipeline? = [США, як і раніше, мають намір зупинити трубопровід В. Путіна?] / D. Francis // Atlantic Council. – Washington. – 12.03.2021. (<https://www.atlanticcouncil.org/blogs/ukrainealert/is-the-us-still-committed-to-stopping-putins-pipeline/>)).

МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

В. о. міністра енергетики Ю. Вітренко під час онлайн-зустрічі з міністром енергетики Литви Д. Крейвісом обговорили питання синхронізації Об'єднаної енергетичної системи України з енергосистемою континентальної Європи, імпорт електроенергії з Білорусі та співпрацю щодо реалізації пілотного проєкту виробництва тепла з біомаси і введення електронної системи торгівлі. Завдяки об'єднанню енергосистем істотно підвищиться стабільність та динамічна стійкість української та європейської енергосистем, а енергетична незалежність від Росії гарантуватиме безпеку постачання в регіонах Центральної та Східної Європи. «Синхронізація з ENTSO-E забезпечить демонополізацію ринку електроенергії в Україні та допоможе впровадити на ньому дієві прозорі європейські правила та процедури», – зазначив Ю. Вітренко

(Украина отделится от энергосистем России и Белоруссии в 2022 году = [Україна відокремиться від енергосистем Росії і Білорусі у 2022 році] // Известия. – Москва. – 06.03.2021. (<https://iz.ru/1133420/2021-03-06/ukraina-otdelitsia-ot-energosisistem-rossii-i-belorussii-v-2022-godu>)).

МІЖНАРОДНА ВІЙСЬКОВА СПІВПРАЦЯ

Пентагон оголосив, що надішле Україні пакет військової допомоги на 125 млн дол. із загальної суми 275 млн дол., які Конгрес виділив країні на цей рік. У заяві зазначається, що військова допомога на загальну суму 150 млн дол. не буде доставлена доти, доки Державний департамент і Міністерство оборони не підтвердять, що Україна «досягла значного прогресу

в ключових оборонних реформах цього року». Крім того, Міністерство оборони США закликає Україну проводити реформи, які посилюють цивільний контроль над військовими структурами, сприяють підвищенню прозорості та підзвітності в оборонній промисловості і закупівлях, а також модернізують оборонний сектор НАТО

(Пентагон смаєно помоћ Украјини, тражи реформе = [Пентагон звернувся до Украјини, домагаючись реформ] // Политика. – Belgrad. – 01.03.2021. (<http://www.politika.rs/scc/clanak/473982/>)).

США виділять Україні 125 млн дол. на допомогу, при цьому Пентагон закликав Україну продовжувати реформи. Україна може отримати гроші на закупівлю патрульних катерів, артилерійських радарів і тактичне обладнання. Отримання даткових 150 млн дол. у 2021 фінансовому році залежить від прогресу України в реформах

(Атанасова, Марія. САШ отпускат \$125 милиона на Украина, за да њ помогнат = [США виділять Україні 125 мільйонів доларів на допомогу] / М. Атанасова // Факти. – Sofia. – 02.03.2021. (<https://fakti.bg/world/558307-sasht-otpuskat-125-miliona-na-ukraina-za-da-pomognat-sreshtu-rusia>)).

Міністерство оборони України подякувало США за виділення безпекової допомоги, яка включає надання Збройним силам України летальної зброї для більш ефективного протистояння гібридній агресії з боку Російської Федерації. 1 березня 2021 р., відповідно до рекомендацій американського оборонного відомства, Конгрес США затвердив перший транш безпекової допомоги Україні на 2021 фінансовий рік на суму 125 млн дол. за програмою «Ініціатива безпекової допомоги Україні»

(Міністерство оборони вітає та цінує рішення США щодо безпекової допомоги Україні // Українське Слово. – Чикаго. – 05.03.2021. (<https://www.ukrslovo.net/swa/103928.html>)).

УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКІ ВІДНОСИНИ

США не визнали і ніколи не визнають окупацію Кримського півострова Росією і будуть виступати разом з Україною проти агресивних дій Росії. Про це заявив президент США Д. Байден у День кримського спротиву російській окупації, що відзначається 26 лютого

(«Ми віримо в Україну і повторюємо просту істину: Крим – це Україна!» // Гомін України. – Торонто. – 02.03.2021. (<http://www.homin.ca/news.php/news/23397/group/6>)).

Експерти Atlantic Council і колишні американські дипломати склали стратегію для нової адміністрації у Вашингтоні щодо відносин з Україною. Їхній план описує, як команді Д. Байдена покращити відносини з Україною, заохотити адміністрацію Президента В. Зеленського провести й закріпити реформи в країні, а також, яку роль Вашингтону варто зіграти в процесі завершення війни на Донбасі. Експерти визнають, що перезавантажити відносини з Україною буде непросто. Однак Президент В. Зеленський бажає співпрацювати з новою командою Д. Байдена й прагне, щоб його визнали як глобального лідера. «Адміністрація Д.Байдена вчинить мудро, якщо скористається цією можливістю, адже тісні зв'язки й успішна Україна входять в інтереси США й відповідають зовнішньополітичним цілям адміністрації Д. Байдена», – вважає експерти

(Biden and Ukraine: A strategy for the new administration = [Д. Байден і Україна: стратегія нової адміністрації] // Atlantic Council. – Washington. – 05.03.2021. (<https://www.atlanticcouncil.org/in-depth-research-reports/issue-brief/biden-and-ukraine-a-strategy-for-the-new-administration/>)).

Після інавгурації нового лідера США Президент України В. Зеленський заборонив пов'язані з Кремлем телеканали, запровадив санкції проти близького союзника В. Путіна в Україні В. Медведчука, а також заблокував купівлю Китаєм української компанії «Мотор Січ». Про це в статті для Atlantic Council пише директор Wooden Horse Strategies Б. Меффорд: «На додачу, український уряд вчинить мудро, якщо зробить певні кроки в трьох ключових напрямках». Якщо уряд буде діяти швидко й переконає парламент ухвалити всі потрібні законопроекти, новий транш МВФ може бути перерахований вже у червні. Але найбільша проблема, на думку експерта, – це відсутність верховенства закону в Україні й захисту іноземних інвесторів. Аналітик вважає, що «двигуном інвестицій в Україну впродовж останніх кількох років була зелена енергетика, і Україна може швидко здобути дві перемоги, якщо заборонить російський імпорт і розрахується з боргами виробникам екологічно чистої енергії»

(Mefford, Brian. How Zelenskyu can improve the US-Ukraine relationship = [Як В. Зеленський може поліпшити американсько-українські відносини] / B. Mefford // Atlantic Council. – Washington. – 11.03.2021. (<https://www.atlanticcouncil.org/blogs/ukrainealert/how-zelenskyu-can-improve-the-us-ukraine-relationship/>)).

В ознаменування початку президентства Д. Байдена Євразійський центр Атлантичної ради опублікував новий випуск звіту «Байден і Україна: стратегія для нової адміністрації». Мета цього звіту – надати дорожню карту того, як адміністрація Д. Байдена може повернути відносини з Україною в потрібне русло, одночасно закликаючи Президента В. Зеленського до прихильності тривалим реформам у країні та ефективній участі в мирному процесі, щоб покласти край конфлікту на сході країни. Директор Євразійського центру Д. Гербст представив основні висновки звіту на віртуальному заході, в якому взяли участь члени Конгресу США, політики уряду України і ряд міжнародних експертів. Д. Гербст зазначив, що негайною і важливою рекомендацією є необхідність телефонної розмови між президентами Д. Байденом і В. Зеленським

(D'anieri, Andrew. New report offers road map for getting US-Ukraine bilateral ties back on track = [Новий звіт пропонує дорожню карту для відновлення двосторонніх відносин між США та Україною] / A. D'anieri // Atlantic Council. – Washington. – 11.03.2021. (<https://www.atlanticcouncil.org/blogs/ukrainealert/new-report-offers-road-map-for-getting-us-ukraine-bilateral-ties-back-on-track/>)).

Під час президентства Д. Трампа Україна була в центрі політичних баталій. Д. Байден намагається перенести фокус США на антикорупційні реформи в Україні. У свої перші дні перебування на посаді Д. Байден тримав східноєвропейського союзника на відстані витягнутої руки, сподіваючись, що «отруйні пари від попередньої адміністрації вщухнуть». Водночас він наполягає на подальших реформах у країні, яку він добре знав як віцепрезидент США. Чотири роки перебування на посаді Д. Трампа завдали серйозної шкоди дипломатичним відносинам між Вашингтоном та Києвом. Поки що Д. Байден обережний у своєму підході до України. За майже 50 днів перебування на цій посаді він поспілкувався з

близько двома десятками світових лідерів – від союзників до ворогів. Але Президент України В. Зеленський, ключовий партнер на передовій поля бою з Росією – і людина, яка мимоволі опинилася в центрі уваги імпічменту Д. Трампа – все ще чекає своєї черги

(Bertrand, Natasha. Biden keeping Ukraine at arm's-length = [Д. Байден тримає Україну на відстані витягнутої руки] / N. Bertrand // POLITICO. – Brussels. – 13.03.2021. (<https://www.politico.com/news/2021/03/13/biden-ukraine-kyiv-putin-475546>)).

УКРАЇНСЬКО-БІЛОРУСЬКІ ВІДНОСИНИ

Науковий співробітник Євразійського центру Атлантичної ради В. Давидзон у статті звертає увагу на те, що пробудження демократії в Білорусі зламало і змінило економічні, військові, дипломатичні відносини і відносини безпеки між Мінськом і Києвом. Починаючи з вересня 2014 р., ключовим аспектом українсько-білоруських відносин була роль Мінська як майданчика для мирних переговорів між Україною і Росією. Однак нові геополітичні реалії щодо жорстокого придушення О. Лукашенком демократичних демонстрацій звели нанівець усі переваги, отримані в результаті мирного процесу в Мінську. Росія продовжує вивчати можливості посилення військового тиску на Україну і Європейський Союз через Білорусь. На думку автора, Кремль уже керує двома стратегічними об'єктами в Білорусі. «Один із них – це вузол підводного зв'язку дальньої дії, а інший – протиракетна радіолокаційна установка, а прагнення України до євроатлантичної інтеграції та орієнтація Білорусі на більш тісні зв'язки з Москвою поставили дві країни на різні геополітичні траєкторії», – вважає експерт

(Davidzon, Vladislav. Difficult neighbors: How the Belarus crisis has strained ties between Minsk and Kyiv = [Важкі сусіди: як білоруська криза загострила відносини між Мінськом і Києвом] / V. Davidzon // Atlantic Council. – Washington. – 03.03.2021. (<https://www.atlanticcouncil.org/blogs/ukrainealert/difficult-neighbors-how-the-belarus-crisis-has-strained-ties-between-minsk-and-kyiv/>)).

УКРАЇНСЬКО-БОЛГАРСЬКІ ВІДНОСИНИ

До Генеральної прокуратури України надійшла заява від народного депутата від політичної партії «Європейська Солідарність» М. Бондаря. Згідно із заявою депутата, Болгарія продавала Україні снаряди радянського виробництва, що є непридатними. У 2018 р. Болгарія запропонувала Україні купити протитанкову пушку UOF 12, виготовлену в 1986 р., за 450 євро за штуку. Тоді Міністерство оборони України категорично відмовилося від угоди, вважаючи боєприпаси непридатними для використання. Міністерство оборони України повернулося до угоди у 2020 р., після чого вже придбало набагато більше протитанкових боєприпасів. На думку М. Бондаря, «угода була укладена з грубими порушеннями закону, поза процедурами конкуренції»

(Атанасова, Мария. Оръжеен скандал в Украина намеси България = [Збройний скандал між Україною та Болгарією] / М. Атанасова // Факти. – Sofia. – 05.03.2021. (<https://fakti.bg/world/559000-orajeen-skandal-v-ukraina-namesi-balgaria>)).

Світова еліта з художньої гімнастики візьме участь у першому Кубку світу, який пройде з 26 по 28 березня в болгарській Софії. Україну буде представляти – Х. Погранична, чемпіонка України серед юніорів з художньої гімнастики 2017 і 2018 років, віце-чемпіонка України 2019 р., майстер спорту. Україну на чемпіонаті представить також В. Онопрієнко, кандидат у майстри спорту України, призер чемпіонату Європи, а також національна збірна команда у групових вправах (А. Возняк, Т. Довженко, М. Височанська, М. Боднарчук, Д. Баєва, Д. Дуда). Кубок світу в Софії пройде без аудиторії через пандемію коронавірусу

(Борисов, Ивайло. България събира световния елит в художествената гимнастика = [България збирає світову еліту в художній гімнастиці] / И. Борисов // Факти. – Sofia. – 08.03.2021. (<https://fakti.bg/sport/559892-bulgaria-sabira-svetovnia-ELIT-v-hudojestvenata-gimnastika>)).

УКРАЇНСЬКО-КИТАЙСЬКІ ВІДНОСИНИ

Перший заступник голови Херсонської обласної держадміністрації Д. Бутрій презентував китайському бізнесу інвестиційний потенціал області у сфері сільського господарства. Від китайської сторони в заході взяли участь представник Китайської асоціації малих і середніх підприємств в Україні В. Пен і глава Центру щодо просування інвестицій і торгівлі «Пояс і шлях» в Україні Г. Сяньмей. Також за допомогою відеозв'язку з презентацією ознайомилися китайські підприємці та науковці-аграрії. В. Пен заявив про те, що, об'єднавши свої ресурси і можливості, сторони зможуть досягти значних результатів. За даними Херсонської ОДА, у 2020 р. товарообіг між областю і Китаєм досяг 43,5 млн дол. Підприємства регіону поставили на китайський ринок товарів на 4,4 млн дол., що на 38,1 % більше порівняно з 2019 р. Основними статтями експорту були жири та масла тваринного і рослинного походження

(Херсонская область Украины презентовала китайскому бизнесу свой инвестиционный потенциал = [Херсонська область України презентувала китайському бізнесу свій інвестиційний потенціал] // Жэньминь жибао. – Пекін. – 04.03.2021. (<http://russian.people.com.cn/n3/2021/0304/c31519-9824363.html>)).

Президент Торгово-промислової палати України Г. Чижиков заявив, що «Китай став найбільшим торговим партнером України серед усіх країн світу». Він упевнений, що нинішні позитивні тенденції вдасться зберегти, тому що Україна і Китай уже створили потужну інституційну базу для посилення двосторонніх торговельно-економічних зв'язків. Важливим елементом цієї бази є регулярні засідання Комісії зі співробітництва між урядами України та КНР. Одним із найбільш перспективних напрямів співпраці між Україною і Китаєм Г. Чижиков назвав сільське господарство, оскільки Китай активно імпортує продовольство, а Україна входить до великих світових виробників сільгосппродукції, зокрема соняшникової олії, кукурудзи, пшениці та ін.

(Украинский бизнес видит большие возможности в расширении открытости Китая = [Український бізнес бачить великі можливості в розширенні відкритості Китаю] // Жэньминь жибао. – Пекін. – 05.03.2021. (<http://russian.people.com.cn/n3/2021/0305/c31519-9824891.html>)).

УКРАЇНСЬКО-РОСІЙСЬКІ ВІДНОСИНИ

Депутат Верховної Ради В. Мокан заявив, що Україна вийшла з угоди в рамках СНД про співробітництво у сфері стільникового зв'язку. За словами В. Мокана, з моменту підписання Україною угоди вона не знайшла практичної реалізації. Депутат додав, що співпраця України з країнами СНД у сфері телекомунікацій може здійснюватися на підставі двосторонніх і багатосторонніх міжнародних договорів, зокрема в рамках Міжнародного союзу електрозв'язку

(Украина вышла из соглашения СНГ о сотовой связи = [Україна вийшла з угоди СНД про стільниковий зв'язок] // Известия. – Москва. – 03.03.2021. (<https://iz.ru/1132031/2021-03-03/ukraina-vyshla-iz-soglasheniia-sng-o-sotovoi-sviasi>)).

Секретар РНБО України С. Данілов заявив, що тільки В. Путін може завершити війну в Україні. «До того часу, поки цей чоловік не ухвалить рішення про закінчення війни, яку РФ уже сім років веде на території України, ніякі домовленості ні з ким працювати не будуть», – зазначив він і додав, що єдиним завданням Кремля є знищення України

(Клен, Євген. Гібридна війна триває / Є. Клен // Міст. – Торонто. – 06.03.2021. (<https://meest-online.com/ukraine/crime/hibrydna-vijna-tryvaje/>)).

The New York Times розмістив рецензію на книгу С. Перрі «Тіні імперії», в якій досліджується, як спадщина імперій залишається важливою і в «першому тисячолітті без імперій». С. Перрі зазначає, що «еволюція Росії була нерозривно пов'язана з її розширенням настільки, що незрозуміло, створила Росія імперію або процес імперіалізму створив Росію». Він датує початок європейської імперії Росії з часів Київської Русі. На думку автора, зауваження В. Путіна про те, що розпад Радянського Союзу був «найбільшою геополітичною катастрофою століття», має сенс. Ці глибокі імперські зв'язки з Україною, пише автор, допомагають пояснити, чому нахабна анексія Криму В. Путіним була широко популярна в Росії

(Zakaria, Fareed. How the Dead Hand of Imperialism Continues to Influence World Politics = [Як мертва рука імперіалізму продовжує впливати на світову політику] / F. Zakaria // The New York Times. – New York. – 08.03.2021. (<https://www.nytimes.com/2021/03/08/books/review/the-shadows-of-empire-samir-puri.html?searchResultPosition=3>)).

Пресекретар російського лідера Д. Песков заявив, що «з боку Києва не надходило ініціативи про проведення можливої зустрічі президента Росії В. Путіна з його українським колегою В. Зеленським». Крім того, Д. Песков уточнив, що телефонні розмови між главами держав також не плануються найближчим часом. «За необхідності вони можуть бути досить оперативно узгоджені, але в планах таких контактів немає», – зазначив Д. Песков

(В Кремле прокомментировали возможность контактов Путина и Зеленского = [У Кремлі прокоментували можливість контактів В. Путіна і В. Зеленського] // Известия. – Москва. – 11.03.2021. (<https://iz.ru/1135517/2021-03-11/v-kremle-prokomentirovali-vozmozhnost-kontaktov-putina-i-zelenskogo>)).

УКРАЇНСЬКО-СЛОВАЦЬКІ ВІДНОСИНИ

Прем'єр-міністр Словаччини І. Матович вибачився перед Україною за жарт щодо обіцяки Росії обміняти Закарпаття на постачання вакцини «Спутник V» проти Covid-19. Заява викликала критику з боку України. «Позиція Словаччини щодо територіальної цілісності України завжди була дуже чіткою. Повага міжнародного права неминуча. Я прошу вибачення у всіх українців за мою недоречну відповідь...», – написав І. Матович у Твіттері. Глава словацької дипломатії І. Корчок також вибачився перед українцями

(Za Sputnik jsem Rusům slíbil Zakarpatskou Ukrajinu, žertoval Matovič. Ted' se omluvil = [«Я пообіцяв росіянам Закарпатську Україну», – пожартував І. Матович] // Aktualne.cz. – Praha. – 04.03.2021. (<https://zpravy.aktualne.cz/zahranici/za-sputnik-jsem-rusum-slibil-zakarpatskou-ukrajinu-matovic/r~0db23f087ce911ebb234ac1f6b220ee8/>)).

Прем'єр-міністр Словаччини І. Матович, уряд якого переживає кризу через закупівлю російської вакцини, некоректно пожартував про домовленості з Росією. В ефірі Radio Express

журналіст зазначив, що І. Матович вів переговори з Росією протягом декількох тижнів і запитав у нього, що він пообіцяв росіянам за постачання вакцини. «Закарпатську Україну», – відповів словацький прем'єр, але одразу додав, що це був жарт. Його слова все одно викликали обурення. Голова МЗС України Д. Кулеба вважає висловлювання словацького прем'єра некоректним та недружнім. «Такими помилковими заявами прем'єр-міністр Словаччини псує дуже дружні і щирі відносини між Україною і Словаччиною», – зазначив Д. Кулеба

(Molnár, Szabina. Kárpátalját adná Oroszországnak a vakcináért cserébe a szlovák miniszterelnök = [Прем'єр Словаччини «передасть Закарпаття» Росії в обмін на вакцину] / S. Molnár // Index.hu. – Budapest. – 03.03.2021. (<https://index.hu/kulfold/2021/03/03/oroszorszag-ukrajna-szlovakia-vakcina-koronavirus/>)).

Міністр закордонних справ України Д. Кулеба зреагував на жарт словацького прем'єр-міністра щодо обміну Закарпаття на російську вакцину. За його словами, такі заяви погіршують відносини між двома країнами. «Шкода, що цими некоректними заявами словацький прем'єр-міністр погіршує дуже дружні та щирі відносини між Україною та Словаччиною», – написав у Twitter міністр закордонних справ України

(Sokatmondó poén: Kárpátalja Ukrajnához tartozásával viccelt a szlovák kormányfő = [Красномовний жарт: словацький прем'єр-міністр пожартував, що Закарпаття обмінює на вакцину] // Magyar Nemzet. – Budapest. – 04.03.2021. (<https://magyarnemzet.hu/kulfold/sokatmondo-poen-karpatalja-ukrajnahoz-tartozasaval-viccelt-a-szlovak-kormanyfo-9463112/>)).

У Чехії та Словаччині показники смертності від пандемії одні з найгірших у світі. В обох є лідери, майбутнє яких сумнівне. І обидва почали шукати додаткові вакцини та ліки від коронавірусу за межами Європи. Прем'єр-міністр Словаччини І. Матович вирішив придбати 2 млн доз вакцини «Спутник V» у Росії. В ефірі Radio Express прем'єр пожартував, що обіцяв Росії в обмін на вакцину Закарпатську область. Україна негайно висловила протест, заявивши, що жарт «звучить особливо образливо для українського народу, який страждає від російської агресії», і є «категорично неприйнятним». Прем'єр-міністр Словаччини належним чином вибачився перед українцями

(Czech Republic, Slovakia grapple with coronavirus, political peril = [Чехія та Словаччина зіткнулися з політичною небезпекою, пов'язаною з коронавірусом] // POLITICO. – Brussels. – 05.03.2021. (<https://www.politico.eu/article/czech-republic-slovakia-grapple-coronavirus-political-peril/>)).

Глава уряду Словаччини І. Матович у радіоефірі пожартував, що обіцяв віддати Росії Закарпатську область України в обмін на російську вакцину від COVID-19. І. Матович дозволив собі таке висловлювання у відповідь на питання журналіста під час ефіру на Radio Express. Той зазначив, що уряд Словаччини вів переговори про вакцину «Спутник V» з РФ протягом декількох тижнів та поцікавився у прем'єра, що він пообіцяв росіянам в обмін на препарат. «Закарпатську Україну. Перепрошую, чому ви вважаєте, що я їм щось обіцяв?», – запитав у відповідь І. Матович. Невдовзі міністр закордонних справ України Д. Кулеба оприлюднив допис, у якому порадив словацькому прем'єру обміняти на вакцину регіони Словаччини

(Стайков, Анатоли. Грандіозен скандал! Словашкіят премиер се извини за неуместна шега за Западна Украина и ваксината «Спутник V» = [Грандіозний скандал! Прем'єр-міністр Словаччини вибачився за недоречний жарт щодо Західної України та вакцини «Спутник V»] / А. Стайков // Факти. – Sofia. – 05.03.2021. (<https://fakti.bg/world/558952-grandiozen-skandal-slovashkiat-premier-se-izvini-za-neumestna-shega-za-zapadna-ukraina-i-vaksinata-sputnik-v>)).

Прем'єр-міністр Словаччини І. Матович особисто вибачився за жарт про обмін Закарпаття на російську вакцину. Він визнав, що його висловлювання були «неналежними». У своїй заяві він зазначив, що «позиція Словаччини щодо територіальної цілісності України завжди була дуже чіткою, і дотримання міжнародного права є надзвичайно важливим». Міністерство закордонних справ України заявило, що, «незалежно від мотивів, жанру чи контексту такі зауваження, які безпосередньо натякають на територіальну цілісність України, категорично неприйнятні». За «недоречні заяви» І. Матовича вибачився міністр закордонних справ Словаччини І. Корчок

(Diplomatic row = [Дипломатична сунеречка] // Independent. – London. – 05.03.2021. (<https://www.independent.co.uk/news/world/europe/slovakia-sputnik-vaccine-russia-ukraine-b1812463.html>)).

УКРАЇНСЬКО-УГОРСЬКІ ВІДНОСИНИ

Міністр закордонних справ України Д. Кулеба на брифінгу в Києві заявив, що Україна планує прийняти ліберальну політику подвійного громадянства, але виключить Росію як агресора. Він додав, що такий крок об'єднає мільйони українців у всьому світі і водночас Україна не буде перешкоджати їхній інтеграції в суспільство інших країн. Деякі аналітики зазначають, що політика подвійного громадянства може вплинути на угорців Закарпаття, серед населення якого є особи з подвійним громадянством

(Ukrajna hazánkkal is rendezné a kettős állampolgárság kérdését = [Україна вирішить питання подвійного громадянства з Угорщиною] // Magyar Nemzet. – Budapest. – 05.03.2021. (<https://magyarnemzet.hu/kulfold/ukrajna-hazankkal-is-rendezne-a-kettos-allampolgarsag-kerdeset-9470729/>)).

За словами аналітика Центру основних прав і свобод З. Косковіча, «реальна мета позбавлення осіб подвійного громадянства в Україні – не угорська меншина, але вони понесуть реальний збиток». Експерт зауважив, що українці не враховують труднощі, які заплановані зміни викличуть для українських громадян угорського походження. Він заявив, що «угорська меншина в 100–150 тисяч чоловік не може загрозувати територіальній цілісності України, звернувши увагу на те, що лідери угорської меншини часто говорять, що у них немає таких амбіцій»

(Vöő, György. A kárpátaljai magyarok lehetnek az ukrán politikai játszma kárvallottjai = [Угорці на Закарпатті можуть стати жертвами української політичної гри] / G. Vöő // Index.hu. – Budapest. – 06.03.2021. (<https://index.hu/kulfold/2021/03/07/kettos-allampolgarok-ukrajna-tisztsegsfosztas/>)).

Аналітик Центру основних прав і свобод З. Косковіч не називає справжньою метою позбавлення від подвійного громадянства в Україні випад проти угорської меншини, однак наголошує, що вона може постраждати. Експерт вважає, що Україна, яка підкреслює

важливість вступу до Європейського Союзу, цілком імовірно, «не в змозі стати членом або Європейського Союзу, або НАТО»

(A magyar kisebbség fogja megszenvedni a legújabb ukrán tervet = [Угорська меншина може постраждати від останнього українського плану] // Magyar Nemzet. – Budapest. – 07.03.2021. (<https://magyarnemzet.hu/kulfold/a-magyar-kisebbsseg-fogja-megszenvetni-az-ukran-kettos-allampolgarok-tisztsegektol-megfosztasat-9476588/>)).

Голову Товариства угорської культури Закарпаття Л. Брензовича звинувачують у державній зраді та підтримці сепаратизму, згідно з інтерв'ю в «Хроніці політика». В інтерв'ю Л. Брензович дає своєрідну картину сучасного становища угорців на Закарпатті. За його словами, 70 % угорців Закарпаття підтримали обрання В. Зеленського Президентом, чия кампанія обіцяла позитивні зміни в освітній сфері. Але, на думку Л. Брензовича, стає дедалі зрозумілішим, що В. Зеленський розділяє попередню політику П. Порошенка щодо прав меншин, яка глибоко розділяє українське суспільство та надзвичайно шкодить угорській громаді Закарпаття

(Molnár, Szabina. Börtön fenyegeti a KMKSZ elnökét, ha visszatér Ukrajnába = [В'язницею погрожують президенту KMKSZ, якщо він повернеться в Україну] / S. Molnár // Index.hu. – Budapest. – 12.03.2021. (<https://index.hu/kulfold/2021/03/12/karpatalja-magyarsag-ukrajna-kmksz-volodimir-zelenszkij-brenzovics-laszlo-kisebbsseg-oktatas-nyelvtorveny-allampolgarsag/>)).

ПРИКОРДОННИЙ РЕЖИМ

Експерти київської громадської організації «Європа без бар'єрів» Л. Дубенко та П. Кравчук звертають увагу на те, що пункти пропуску через європейський кордон є головними воротами для взаємодії України зі своїми сусідами з ЄС і ключовим фізичним компонентом європейського вибору країни після 2014 р. Однак для модернізації і поліпшення пунктів перетину кордону було зроблено відносно мало. Введення спільного контролю на українському кордоні з Угорщиною і Словаччиною, разом з продовженням діючої угоди з Польщею, було б набагато дешевшою і швидкою альтернативою будівництву нових контрольних-пропускних пунктів. Однак Київ і Брюссель не можуть знайти компроміс у питанні законодавчої сумісності. Щоб поліпшити ситуацію на кордоні ЄС – Україна, на думку аналітиків, Україна повинна виконати свої обіцянки і завершити ремонт і будівництво контрольних-пропускних пунктів, що фінансуються як ЄС, так і Польщею. «Оскільки Європейська комісія нещодавно ініціювала громадські консультації з питання внесення поправок до Шенгенського прикордонного кодексу, нині сприятливий час для ЄС і України, щоб відновити переговори про те, як модернізувати прикордонні пункти», – зауважують експерти

(Dubenko, Lesia. Ukraine-EU border crossings in urgent need of upgrade = [Прикордонні переходи Україна – ЄС терміново потребують модернізації] / L. Dubenko // Atlantic Council. – Washington. – 07.03.2021. (<https://www.atlanticcouncil.org/blogs/ukrainealert/ukraine-eu-border-crossings-in-urgent-need-of-upgrade/>)).

ВІЙНА НА ДОНБАСІ

Режим припинення вогню давав надію на закінчення жорстокої позиційної війни на Сході України. «Останніми тижнями ми спостерігаємо ескалацію конфлікту», – сказав керівник Офісу Президента А. Єрмак. «Це свідомо провокація проти українських збройних

сил з метою порушення режиму припинення вогню», – додав він на конференції, організованій брюссельською експертною групою Українського центру європейської політики. А. Єрмак закликав західних посередників, зокрема Францію, Німеччину та США «активізувати свої зусилля» для врегулювання конфлікту

(Ukraina ragina vakarus padėti nuraminti „eskalavimą“ Donbase = [Україна закликає Захід допомогти заспокоїти «ескалацію» на Донбасі] // Lietuvos rytas. – Vilniaus. – 05.03.2021. (<https://www.lrytas.lt/pasaulis/ivykiai/2021/03/05/news/ukraina-ragina-vakarus-padeti-nuraminti-eskalavima-donbase-18533921/>)).

Президент України В. Зеленський заявив, що готовий зустрітися з лідерами країн у «нормандському форматі». Глава держави підтвердив, що наразі триває підготовка до зустрічі. Очікується, що серед учасників будуть представники Німеччини, Франції, України та Росії. В. Зеленський готовий зустрітися з кожним із лідерів окремо. Він заявив, що «потрібно знайти рішення багатьох питань». Підтвердження участі в зустрічі очікується від лідерів інших країн

(Стойчев, Росен. Зеленски готов да се срещне с всеки лидер от Нормандския формат = [В. Зеленський готовий зустрітися з лідерами країн «нормандського формату»] / Р. Стойчев // Факти. – Sofia. – 09.03.2021. (<https://fakti.bg/world/560250-zelenski-gotov-da-se-sreshgne-s-vseki-lider-ot-normandskia-format>)).

Президент України В. Зеленський наголошує на зустрічі країн у «нормандському форматі». Президент висловив готовність зустрітися віч-на-віч із російським колегою В. Путіним, якщо чотиристороння зустріч не відбудеться. В. Зеленський прийшов до влади у 2019 р. з обіцянкою покласти край конфлікту з проросійськими сепаратистами на Донбасі. Але в лютому та на початку березня домовленість про припинення вогню була порушена з боку сепаратистів, у результаті чого загинули вісім українських солдатів

(Стайков, Анатоли. Зеленски иска спешна конференция заради Донбас = [В. Зеленський планує зустріч лідерів «нормандської четвірки»] / А. Стайков // Факти. – Sofia. – 10.03.2021. (<https://fakti.bg/world/560407-zelenski-iska-speshna-konferencia-zaradi-donbas>)).

Ескалація ситуації на Донбасі ставить під загрозу припинення вогню, що надавало надії на врегулювання українсько-російського конфлікту. Президент України В. Зеленський закликав провести саміт «нормандської четвірки» і натякнув на можливість безпосередньої зустрічі з президентом Росії В. Путіним, щоб обговорити припинення військових сутичок на Сході України. Експерти кажуть, що останнім спалахом насильства на Сході України може бути реакція Кремля на санкції проти проросійського депутата В. Медведчука

(Donbase atsinaujinas susirėmimas Ukrainos prezidentas organizuoja viršūnių susitikimą = [Президент України організовує саміт після відновлення сутичок на Донбасі] // Lietuvos rytas. – Vilniaus. – 10.03.2021. (<https://www.lrytas.lt/pasaulis/ivykiai/2021/03/10/news/donbase-atsinaujinus-susiremimas-ukrainos-prezidentas-organizuoja-virsuniu-susitikima-18582271/>)).

Зустріч країн у «нормандському форматі» може відбутися у квітні. Про це повідомив глава Тристоронньої контактної групи щодо мирного врегулювання ситуації на Донбасі Л.

Кравчук, анонсувавши розширення формату, включивши в групу США. На сьогодні серед країн «нормандського формату» Україна, Франція, Німеччина та Великобританія. Президент України В. Зеленський вже заявив, що готується така зустріч, і наголосив, що готовий до особистих зустрічей з кожним лідером країн «нормандського формату»

(Стойчев, Росен. Готви се среца на Нормандския формат = [Зустріч у «нормандському форматі»] / Р. Стойчев // Факти. – Sofia. – 12.03.2021. (<https://fakti.bg/world/561285-gotvi-se-sreshta-na-normandskia-format>)).

Глава української делегації в Тристоронній контактній групі з урегулювання ситуації на Донбасі, колишній Президент України Л. Кравчук заявив, що «на Донбасі може початися широкомасштабний конфлікт». За його словами, у зв'язку з такою ймовірністю він виступає за залучення до переговорів США. Як вважає політик, конфлікт на Південному Сході України – питання не українське і навіть не європейське. Як додав Л. Кравчук, Україна вже веде консультації про участь Вашингтона в переговорному процесі щодо конфлікту в регіоні, але поки не в публічній площині. «Росія може виступити проти такого рішення, але повинна буде аргументувати свою позицію», – заявив колишній український Президент. Прессекретар президента Росії Д. Песков заявив, що рівень напруженості на лінії зіткнення на Донбасі підвищився, і Москва висловлює стурбованість ситуацією, що склалася

(Кравчук допустил развертывание широкомасштабного конфликта в Донбассе = [Л. Кравчук припустив розгортання широкомасштабного конфлікту на Донбасі] // Известия. – Москва. – 13.03.2021. (<https://iz.ru/1136658/2021-03-13/kravchuk-dopustil-razvertyvanie-shirokomasshtabnogo-konflikta-v-donbasse>)).

ТОНАЛЬНІСТЬ ПУБЛІКАЦІЙ ПРО УКРАЇНУ

Протягом досліджуваного періоду переважна більшість публікацій закордонних ЗМІ щодо загальноукраїнської проблематики мали нейтральне забарвлення (49 %). Значну частку становили повідомлення з позитивним контекстом (31 %) і 20 % матеріалів мали негативну модальність.

Діаграма 11. Співвідношення тональності матеріалів про Україну в світових ЗМІ (доля публікацій за період 1-15 березня 2021 року)

Найчастіше зарубіжні інформаційні джерела використовували нейтральну тональність, оцінюючи діяльність України на міжнародній арені (28 %). При цьому негативну оцінку міжнародної політики та положення України мали всього в 8 % публікацій тоді, як позитивно імідж України на міжнародній арені оцінили 11 % інформаційних інтернет-джерел.

Позитивні відгуки зарубіжних журналістів стосувалися, перш за все, підтримки України з боку Європейського Союзу в ході візиту голови Європейської ради Шарля Мішеля, який запевнив у підтримці суверенітету, незалежності й територіальної цілісності України та проведення реформ.

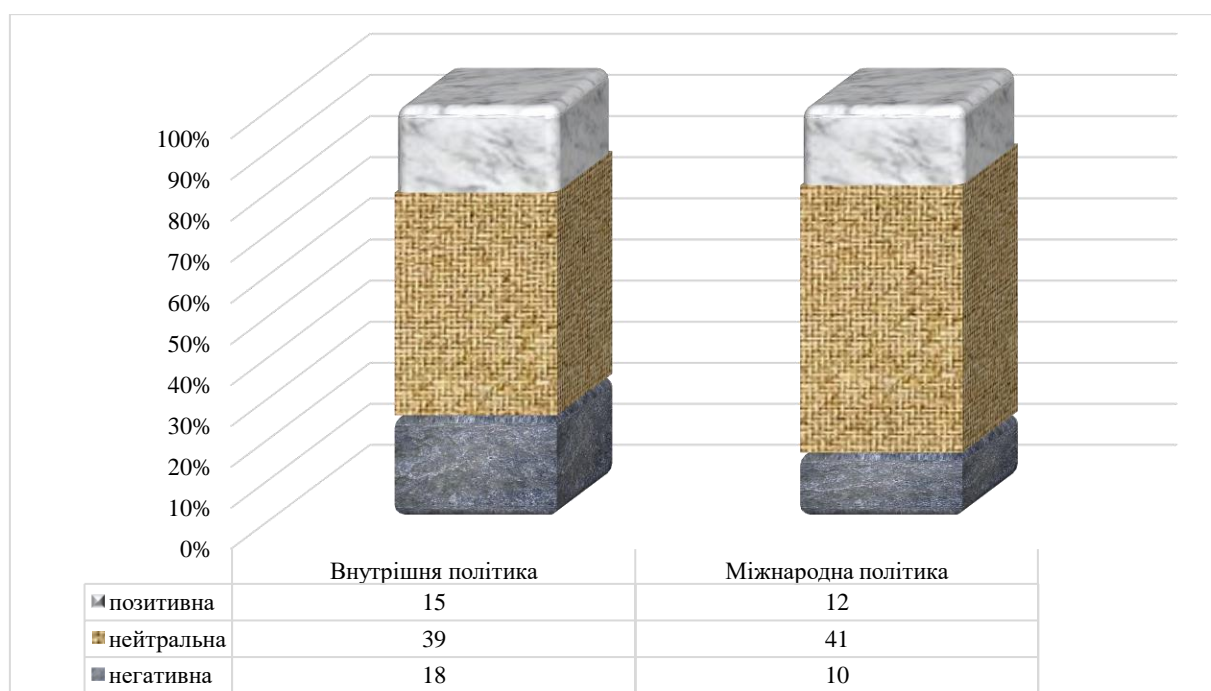
Негативної тональності набули повідомлення зарубіжних медіа про аварію автобуса в Польщі, внаслідок якої загинули п'ятеро українців, та висунуто звинувачення в ДТП проти одного з водіїв, українця Володимира К., якому загрожує до восьми років ув'язнення.

Картина тональності висвітлення питань внутрішньої політики за період 1-15 березня 2021 року свідчить про превалювання нейтрального контексту повідомлень

світових медіа (21 %). Доля позитивних публікацій склала 20 % і, на жаль, зафіксована значна кількість негативних відгуків на внутрішньополітичні проблеми України (12 %).

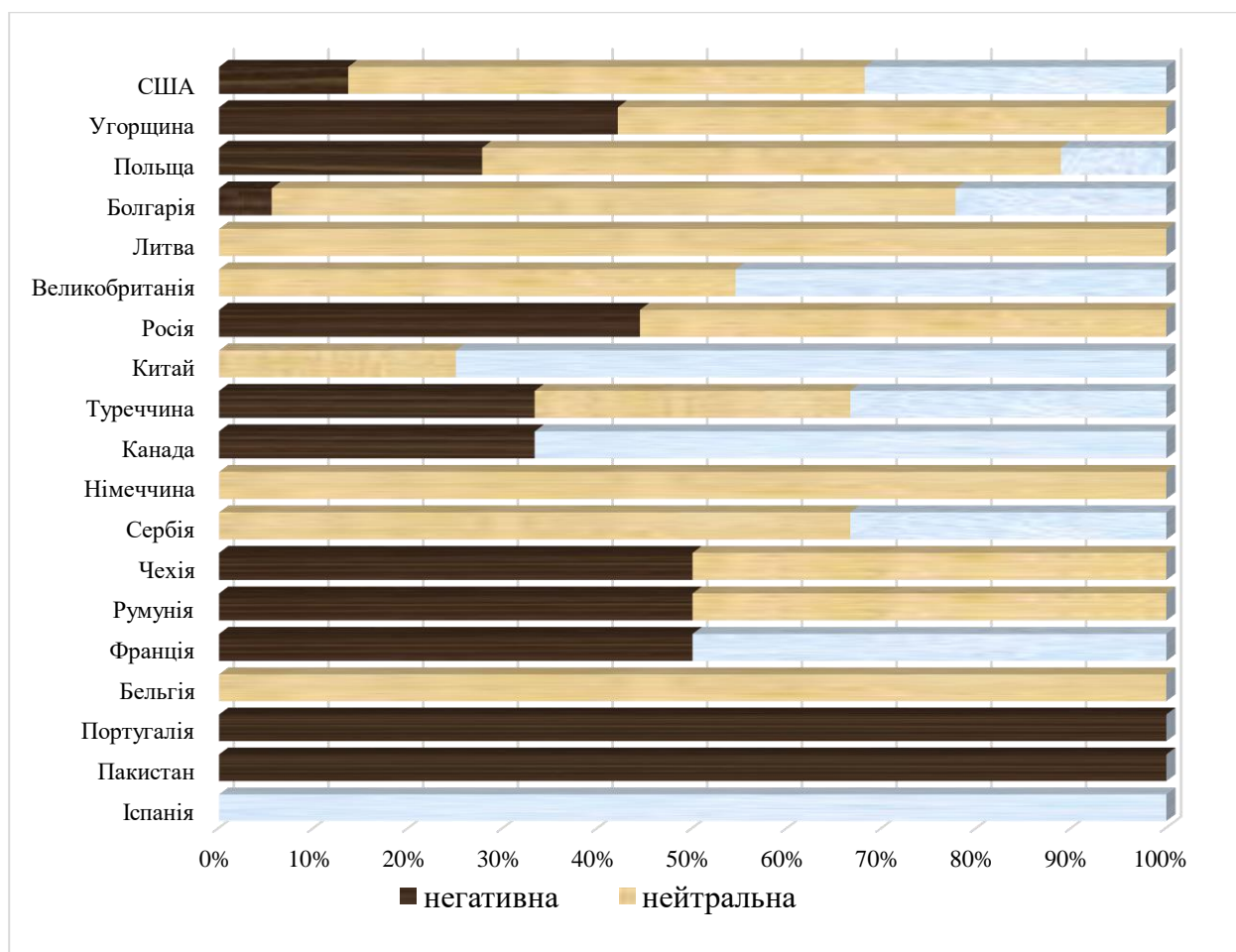
Нейтральна та незаангажована інформація зарубіжних медіа стосувалася, зокрема газогону «Північний потік-2» та повідомлення глави «Нафтогаз Україна» Андрія Коболева про готовність країни до того, що «Північний потік-2» буде добудований і обсяги транзиту через Україну знизяться. Нейтральний контекст мали і повідомлення стосовно зустрічі міністрів енергетики України та Литви, Ю. Вітренка Д. Крейвіса, під час якої обговорювалися питання синхронізації Об'єднаної енергетичної системи України з енергосистемою континентальної Європи, імпорт електроенергії з Білорусі та співпраця щодо реалізації пілотного проєкту виробництва тепла з біомаси і введення електронної системи торгівлі.

У негативному контексті Україна постає, як країна неповних реформ і нереалізованих потенціалів, з корумпованою державною системою. На погіршення іміджу нашої країни продовжує активно працювати російська пропагандистська машина. Негативно закордонні медіа оцінили факт повільної вакцинації в Україні, де медикам доводиться утилізувати невикористані дози вакцини проти коронавірусу в зв'язку з неюкою пацієнтів на заплановані щеплення від COVID-19.

Діаграма 12. Модальність публікацій про Україну в іноземних ЗМІ в ракурсі загальних рубрик (питома вага публікацій за період 1-15 березня 2021 року)

У позитивному ключі світові ЗМІ коментували проєкт закону щодо реформування Служби безпеки України, що є одним із головних очікувань від України для зближення із НАТО. При цьому звучали експертні оцінки щодо не ідеальності проєкту та необхідності його доопрацювання. Позитивно журналісти оцінювали щеплення проти COVID-19 Президента України Володимира Зеленського, як приклад для населення, яке неоднозначно сприйняло індійську вакцину «CoviShield».

Діаграма 13. Розподіл тональності публікацій про Україну в іноземних ЗМІ в ресурсах окремих країн (питома вага публікацій за період 1-15 березня 2021 р.)

Найбільшу кількість негативних публікацій за період огляду, розмістили ЗМІ Португалії і Пакистану («Público» і «The News» – по 100 %), а також Росії («Известия» – 45 %). Лише позитивна інформація опублікована на шпальтах ЗМІ Іспанії («ABC» – 100 %), позитивна модальність превалює в матеріалах видань Китаю («Жэньмінь жибао» – 70 %) та Канади («Міст», «Гомін України» – 60 %). Нейтральна інформація переважає у медіа Бельгії, Німеччини, Сербії, Литви та Великобританії («POLITICO»,

«Focus», «Политика», «Lietuvos rytas», «Independent» – по 100 %), а також ЗМІ Болгарії («Факти» – 80 %) та США («Atlantic Council», «The Associated Press», «The New York Times», «New York Post» – 50 %).

Загалом, зарубіжні ЗМІ протягом 1-15 березня 2021 року, аналіз змісту публікацій яких представлено у даному огляді, представили багатосторонні уявлення про Україну, що складаються в порівняно цілісний образ. У матеріалах світових медіа Україна постає державою, яка налагоджує стосунки з новою адміністрацією президента США Джо Байдена та отримала значущу підтримку свого суверенітету та територіальній цілісності з боку Європейського Союзу. Аналітичні та прогностичні матеріали зарубіжних оглядачів щодо українсько-словацьких відносин, дискусій про будівництво російського газогону «Північний потік-2» та розробки нового плану протистояння агресивній політиці Росії на Донбасі, формують різні точки зору зацікавленості нашою країною. Наразі збільшення публікацій про Україну в негативному контексті свідчить про необхідність поліпшення міжнародного іміджу України шляхом ефективних дій влади країни в таких сферах як активізація економічної реформи, боротьба з корупцією й злочинністю й упровадження більш ефективної зовнішньої політики.